

Приложение 1

Обществена поръчка с предмет:

**Разработване на Национална приоритетна рамка за действие за
Натура 2000, за многогодишната финансова рамка за периода 2021-
2027 г.**

**ДЕТАЙЛНО ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В
НРПД 2021-2027 Г.**

Октомври 2021 г., Финална версия

Документът е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Околна среда 2014-2020 г.", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, по бюджетна линия BG16M1OP002-6.002-004 „Предоставяне на външна експертна и техническа помощ в подкрепа на управлението и изпълнението на ОПОС 2014-2020 г.“. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Дикон Груп ЕООД и при никакви обстоятелства не може да се приема, че неговото съдържание отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

www.eufunds.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

1	МЯРКА 1: РАЗРАБОТВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000	6
2	МЯРКА 2: РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000	7
3	МЯРКА 3: РАЗРАБОТВАНЕ/АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ВИДОВЕ.....	11
4	МЯРКА 4: ПРИЛАГАНЕ НА УПРАВЛЕНСКИ ПОДХОД В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000	12
5	МЯРКА 5: ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ, ЗАЛОЖЕНИ В ПЛАНОВЕТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА МЕРКИТЕ В ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ	12
6	МЯРКА 6: ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ, ЗАЛОЖЕНИ В ПЛАНОВЕТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, В ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ	14
7	МЯРКА 7: НАДГРАЖДАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА ЗА ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ОТ ЕКОЛОГИЧНАТА МРЕЖА НАТУРА 2000 И ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА КЪМ НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА СЪСТОЯНИЕТО НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ	14
8	МЯРКА 8: УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НРПД.....	15
9	МЯРКА 9: МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ ПО ДИРЕКТИВА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА И ДИРЕКТИВА ЗА ПТИЦИТЕ	16
10	МЯРКА 10: ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА ЗА ВИДОВЕ И ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ТЕРЕННИ ПРОУЧВАНИЯ	16
11	МЯРКА 11: ПОДКРЕПА ЗА РАЗВИТИЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЕКОСИСТЕМНИТЕ УСЛУГИ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ЗЕЛЕНАТА ИНФРАСТРУКТУРА	21
12	МЯРКА 12: ОБУЧЕНИЕ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ, ДОБРОВОЛЦИ, ЛИЦА ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТИ В СТЕПНИ, ПАСИЩНИ И ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ, И НАСЕЛЕНИЕТО ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ ПОЖАРИ	22
13	МЯРКА 13: ОБМЯНА НА ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ, СВЪРЗАНИ С НАТУРА 2000 В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ РАЗЛИЧНИ ПРОГРАМИ.....	22
14	МЯРКА 14: РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМИ ЗА ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ, С ФОКУС ВЪРХУ НАТУРА 2000, ЗА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ	23
15	МЯРКА 15: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ СИСТЕМИ	23
16	МЯРКА 16: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА МОРСКИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИБОЛОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ В МРЕЖАТА ОТ МОРСКИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	24
17	МЯРКА 17: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА МОРСКИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ КОНТРОЛ ВЪРХУ ОБИЛИЕТО НА ИНВАЗИВНИ ВИДОВЕ	25
18	МЯРКА 18: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА МОРСКИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПОЧИСТВАНЕ НА МОРЕТО ОТ МОРСКИ ОТПАДЪЦИ И ИЗГУБЕНИ РИБАРСКИ УРЕДИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ	25

19	МЯРКА 19: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА МОРСКИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПОДКРЕПА ЗА ВРЕМЕННО ПРЕУСТАНОВЯВАНЕ НА УЛОВ НА БЯЛА МИДА	26
20	МЯРКА 20: РАЗВИТИЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА НОВО ЗНАНИЕ, КОЕТО НАМАЛЯВА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ РИБОЛОВА ВЪРХУ МОРСКИТЕ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ПОПУЛАЦИИТЕ НА ТИПИЧНИТЕ ВИДОВЕ	26
21	МЯРКА 21: ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ ЗАБРАНЕНИ ЧОВЕШКИ ДЕЙНОСТИ В КРАЙБРЕЖНИТЕ И МОРСКИТЕ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ	27
22	МЯРКА 22: ПОВИШАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА ОТГОВОРНИТЕ ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА НАБЛЮДЕНИЕ И ЕФЕКТИВЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ АНТРОПОГЕННИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЗАПЛАХА ЗА МОРСКИТЕ КИТОПОДОБНИ	27
23	МЯРКА 23: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИЗОСТАВЕНИ АНТРОПОГЕННИ СТРУКТУРИ	28
24	МЯРКА 24: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА НАРУШЕНИ/УВРЕДЕНИ ТЕРИТОРИИ (ДЪРЖАВНИ ИЛИ ОБЩИНСКИ)	28
25	МЯРКА 25: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ХРАСТОВИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ СИСТЕМИ	29
26	МЯРКА 26: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕГРАДИРАЛИ ХРАСТОВИ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ВЛИЯНИЯ ИЛИ ПРАКТИКИ, ВЪЗПРЕПЯТСТВАЩИ ЕСТЕСТВЕННОТО ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ХРАСТОВИТЕ ЦЕНОЗИ	30
27	МЯРКА 27: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА ПРИ БОРБА С ПОЖАРИТЕ В СТЕПНИ, ПАСИЩНИ И ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ	31
28	МЯРКА 28: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ВЪВ ВЛАЖНИ ЗОНИ ЧРЕЗ РЕГУЛИРАНЕ НА ДОСТЪПА НА ЖИВОТНИ ДО ВЛАЖНИТЕ ЗОНИ	32
29	МЯРКА 29: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ВЪВ ВЛАЖНИ ЗОНИ ЧРЕЗ ПРОЧИСТВАНЕ	33
30	МЯРКА 30: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДА <i>6996 DACTYLORHIZA KALOPISII</i> (КАЛОПИСИЕВ ДЛАНКОРЕННИК) ВЪВ ВЛАЖНИ ЗОНИ	34
31	МЯРКА 31: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИЗОСТАВЕНИ АНТРОПОГЕННИ СТРУКТУРИ	34
32	МЯРКА 32: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ И ЛИВАДНИ СИСТЕМИ	35
33	МЯРКА 33: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И НА ВИДОВЕ ВИСШИ РАСТЕНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИНВАЗИВНИ ЧУЖДИ ВИДОВЕ	45
34	МЯРКА 34: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ В ПОСТОЯННО ЗАТРЕВЕНИ ПЛОЩИ, В ГНЕЗДОВИ РАЙОНИ НА ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ	48
35	МЯРКА 35: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ ВИСШИ РАСТЕНИЯ ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЕТО ИМ	49

36	МЯРКА 36: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЗАКУПУВАНЕ/ОТЧУЖДАВАНЕ НА ЗЕМИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО КОМПЕНСАЦИЯ ЗА ПРАВОТО НА СТРОЕЖ	51
37	МЯРКА 37: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ВИДОВЕ ПТИЦИ ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ И ПРЕМИНАВАНЕ НА/КЪМ БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ	51
38	МЯРКА 38: НАТУРА 2000 В ПАСИЩА И ЛИВАДИ	55
39	МЯРКА 39: ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ЧЕРВЕНОГУШАТА ГЪСКА В ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ В НАТУРА 2000	55
40	МЯРКА 40: ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ЗЕЛЕНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В МЕСТООБИТАНИЯТА НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ В ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ	56
41	МЯРКА 41: ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ В ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ ЧРЕЗ РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА ОТГЛЕЖДАНИТЕ КУЛТУРИТЕ	60
42	МЯРКА 42: ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ В ОРИЗИЩАТА	64
43	МЯРКА 43: ПОДДЪРЖАНЕ НА МОЗАЕЧНИЯ ЛАНДШАФТ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ СЪС СМЕСЕНО ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ	65
44	МЯРКА 44: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ И ПРЕМИНАВАНЕ НА/КЪМ БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ	65
45	МЯРКА 45: НАТУРА 2000 В ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ И ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ	69
46	МЯРКА 46: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРСКИ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПИЛОТНИ ДЕЙНОСТИ: ДЕМОНСТРИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ ЗА УСТОЙЧИВО СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ ОТ МЕСТООБИТАНИЯТА	69
47	МЯРКА 47: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПИЛОТНИ ДЕЙНОСТИ: ДЕМОНСТРИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ, НАСОЧЕНИ КЪМ ПОДДЪРЖАНЕ НА СТРУКТУРИ, УСТОЙЧИВИ КЪМ ГОЛЕМИ ПРИРОДНИ НАРУШЕНИЯ	70
48	МЯРКА 48: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ - ПИЛОТНИ ДЕЙНОСТИ: ДЕМОНСТРИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ИЗДЪНКОВИТЕ ГОРИ В СЕМЕННИ	71
49	МЯРКА 49: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СУБРЕДИЗЕМНОМОРСКИ БОРОВИ ГОРИ С ЕНДЕМИЧНИ ПОДВИДОВЕ ЧЕРЕН БОР, ЧРЕЗ ПРОУЧВАНИЯ И ЕКСПЕРИМЕНТИРАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ ЗА УСПЕШНО ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ЧЕРНИЯ БОР	72
50	МЯРКА 50: ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ ГОРИТЕ	72
51	МЯРКА 51: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГОРСКИ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЗАЛЕСЯВАНЕ С ТИПИЧНИ ВИДОВЕ	74
52	МЯРКА 52: НАТУРА 2000 В ГОРИТЕ	75
53	МЯРКА 53: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЮННИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ОТСТРАНЯВАНЕ НА ИНВАЗИВНИ ЧУЖДИ ВИДОВЕ	75
54	МЯРКА 54: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА КРАЙБРЕЖНИ, СКАЛНИ И ДЮННИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА НЕТИПИЧНА ХРАСТОВА И ДЪРВЕСНА РАСТИТЕЛНОСТ	76

55	МЯРКА 55: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЮННИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПРЕМАХВАНЕ НА НЕТИПИЧНА ХРАСТОВА И ДЪРВЕСНА РАСТИТЕЛНОСТ И ИНВАЗИВНИ ЧУЖДИ ВИДОВЕ	77
56	МЯРКА 56: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА КРАЙБРЕЖНИ И ДЮННИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ/ ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕН ДОСТЪП.....	78
57	МЯРКА 57: ПОДОБРЯВАНЕ ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ.....	78
58	МЯРКА 58: ОСИГУРЯВАНЕ НА СПОКОЙСТВИЕ И УСЛОВИЯ ЗА ХРАНЕНЕ В ОПТИМАЛНИ МЕСТООБИТАНИЯ НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ РИБОЯДНИТЕ ЖИВОТНИ И ПТИЦИ, В ЧИИТО МЕСТООБИТАНИЯ Е РАЗПОЛОЖЕНО СТОПАНСТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА АКВАКУЛТУРИ	79
59	МЯРКА 59: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ И ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ХИДРОЛОГИЧНИЯ РЕЖИМ	80
60	МЯРКА 60: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИНВАЗИВНИ ВИДОВЕ	82
61	МЯРКА 61: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПАШАТА	83
62	МЯРКА 62: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА НАДЛЪЖНАТА СВЪРЗАНОСТ НА РЕКИТЕ	83
63	МЯРКА 63: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ПИЛОТНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ/ ПОТЕНЦИАЛНИ (ИЛИ БИВШИ ЕФЕКТИВНИ) МЕСТООБИТАНИЯ	84
64	МЯРКА 64: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИЗОСТАВЕНИ АНТРОПОГЕННИ СТРУКТУРИ	85
65	МЯРКА 65: ПОДОБРЯВАНЕ ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ.....	86
66	МЯРКА 66: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ ЧРЕЗ ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ БИОЛОГИЧНИ АКВАКУЛТУРИ	86
67	МЯРКА 67: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПЕЩЕРОЛЮБИВИ ВИДОВЕ ПРИЛЕПИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ВХОДОВЕТЕ И МИКРОКЛИМАТА В ПЕЩЕРИ	87
68	МЯРКА 68: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ ВЛЕЧУГИ ЧРЕЗ УВЕЛИЧАВАНЕ НА СВЪРЗАНОСТТА НА МЕСТООБИТАНИЯТА ИМ (ИЗГРАЖДАНЕ НА ЗЕЛЕНА ИНФРАСТРУКТУРА)	88
69	МЯРКА 69: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ РИБИ ЧРЕЗ „ПОДСИЛВАНЕ“ НА ПОПУЛАЦИЯТА ИМ В ПОДХОДЯЩИ МЕСТООБИТАНИЯ	91
70	МЯРКА 70: ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОДХРАНВАНИЯ НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ	91
71	МЯРКА 71: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВИДОВЕ ПТИЦИ ЧРЕЗ ОБЕЗОПАСЯВАНЕ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА	91
72	МЯРКА 72: ПОДСИЛВАНЕ НА ПОПУЛАЦИИТЕ НА ЕСЕТРОВИ ВИДОВЕ РИБИ	93
73	МЯРКА 73: КОМПЕНСАЦИЯ ЗА ЩЕТИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ МЕЧКА	94
74	МЯРКА 74: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДА 1354 <i>URSUS ARCTOS</i> ЧРЕЗ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ СРЕЩУ ЩЕТИ	94

1 МЯРКА 1: РАЗРАБОТВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания по Директива за местообитанията и Директива за птиците

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

- ✓ Актуализиране на Ръководство за оценка на природозащитното състояние на видове и природни местообитания по Директива за местообитанията.
- ✓ Определяне на специфични цели и мерки за 86 защитени зони – същите са в процес на разработване със средства от държавен бюджет;
- ✓ Определяне на специфични цели за 255 защитени зони и пакет от мерки за всички защитени зони, което включва:
  - ✓ кратък преглед на състоянието на всеки целеви обект на биогеографско ниво, ниво мрежа Natura 2000 и ниво защитена зона;
  - ✓ определяне на целеви стойности по отделните параметри за всеки целеви обект във всяка защитена зона, в която той е предмет на опазване;
  - ✓ определяне на цели на отделните защитени зони;
  - ✓ определяне на необходимостта от свързаност на защитените зони и разработване на решения, базирани на природата, за всяка защитена зона, така че да се постигнат заложените цели;
  - ✓ изготвяне на доклади с целите за всяка защитена зона;
  - ✓ разработване на каталог от решения, базирани на природата, съдържащ пакети от мерки по защитени зони;
  - ✓ актуализация на СДФ за защитените зони.
- ✓ Комуникация и консултиране със заинтересованите страни в процеса на разработване на специфичните цели.

Теренните проучвания, свързани с изпълнение на дейностите по Мярка 1 са включени към теренните дейности, предвидени по Мярка 10, предвид съвместяването на проучванията, което води до оптимизация на бюджета.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Natura 2000.

2 МЯРКА 2: РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания по Директива за местообитанията и Директива за птиците

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

1. Изготвяне на Ръководство за разработване на планове за управление на защитените зони от мрежата Натура 2000.
2. Изготвяне на Ръководство за мониторинг на ефекта от изпълнението на мерките на НРПД 2021-2027 г.
3. Разработване на планове за управление на защитените зони, обхващащи цялата територия на Натура 2000 в България. Разработването на плановете ще се базира на специфичните цели за защитените зони и примерни пакети от мерки за тяхното постигане. Разработването на специфичните цели и примерните пакети от мерки е заложено за изпълнение в Мярка 1. При разработване на плановете следва да се осигурят допълнително следните научни изследвания:
  - ✓ Провеждане на допълнителни теренни проучвания за разпространението, числеността на популацията и влиянията и заплахите в конкретните находища на видове (1079 *Limoniscus violaceus*, 1516 *Aldrovanda vesiculosa*, 1758 *Ligularia sibirica*, 1898 *Eleocharis carniolica*, 4116 *Tozzia carpathica*, 2125 *Potentilla emilii-popii*, 4091 *Crambe tataria*, 4096 *Gladiolus palustris*, 6927 *Himantoglossum caprinum*, 6948 *Echium russicum*, 6996 *Dactylorhiza kalopissii*, 2079 *Moehringia jankae*, 1428 *Marsilea quadrifolia*);
  - ✓ Допълнителни проучвания за площта на природни местообитания (1340, 3130, 3140, 3160, 3260, 3270, 6110, 62C0, 8210, 6420, 7140, 7210, 7220, 7230, 91D0, 91E0, 91F0, 92A0, 92C0);
  - ✓ Теренно проучване за установяване на присъствието на 1361 *Lynx lynx* (Рис) в Западна Стара планина, Осогово и пограничните райони със Сърбия;
  - ✓ Провеждане на теренни проучвания за присъствието и разпространението 6147 *Telestes souffia*;
  - ✓ Провеждане на теренни проучвания за присъствието и разпространението 1993 *Triturus dobrogicus*;
  - ✓ Други научни изследвания, необходимостта от които произтича от специфичните цели на отделните защитени зони (за постигане на заложените междинни цели по отделни параметри).
4. Осигуряване на участието на заинтересованите страни в процеса на разработването на планове за управление – работа на Комитетите на заинтересованите страни.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове	Разработване на планова за всички защитени зони от

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
природни местообитания	мрежата Натура 2000.
1079 <i>Limoniscus violaceus</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000224, BG0000366, BG0000167, BG0001023, BG0001028
1516 <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000241, BG0000322
1898 <i>Eleocharis carniolica</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000322, BG0000396
4116 <i>Tozzia carpathica</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000113, BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0001030, BG0001040
2125 <i>Potentilla emilii-popii</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000106, BG0000107, BG0000130, BG0000573
4091 <i>Crambe tataria</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000233, BG0000573, BG0001004
4096 <i>Gladiolus palustris</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000626, BG0001028, BG0001030
6927 <i>Himantoglossum caprinum</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000104, BG0000116, BG0000117, BG0000118, BG0000149, BG0000164, BG0000166, BG0000213, BG0000214, BG0000217, BG0000218, BG0000322, BG0000382, BG0000399, BG0000421, BG0000501, BG0000573, BG0000608, BG0000615, BG0000623, BG0000624, BG0001011, BG0001012, BG0001028, BG0001040, BG0001042, BG0001375, BG0001493
6948 <i>Echium russicum</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000106, BG0000602, BG0000623, BG0001012, BG0001037, BG0001040, BG0001375
2079 <i>Moehringia jankae</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000164, BG0000104, BG0000382 (BG0000104, BG0000382 следва да бъдат проучени за издирване на находища на вида)
1428 <i>Marsilea quadrifolia</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000239, BG0000396
6996 <i>Dactylorhiza kalopissii</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000164, BG0000192, BG0000626, BG0001028, BG0001031
6147 <i>Telestes souffia</i>	Теренни проучвания за присъствието и

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
	разпространението на вида в BG0000209, BG0000625, BG0000626
1993 <i>Triturus dobrogicus</i>	Теренни проучвания за присъствието на вида в BG0000154
1340 Континентални солени ливади	Допълнителни научни изследвания в BG0000196
3130 Олиготрофни до мезотрофни стоящи води с растителност от <i>Littorelletea uniflorae</i> и/или <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000182, BG0000199, BG0000232, BG0000241, BG0000334, BG0000335, BG0000337, BG0000396, BG0000497, BG0000530, BG0000532, BG0000533, BG0000534, BG0000611
3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000107, BG0000261, BG0000322, BG0000377, BG0000396, BG0000487, BG0000503, BG0000522, BG0000530, BG0000615, BG00001012, BG00001014
3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>	Допълнителни научни изследвания в BG00001040
3160 Естествени дистрофни езера	Допълнителни научни изследвания в BG0000113
3260 Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitricho-Batrachion</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000107, BG0000192, BG0000240, BG0000280, BG0000494, BG0000495, BG0000508, BG0000509, BG0000578, BG0001012, BG0001030, BG0001043
3270 Реки с кални брегове с <i>Chenopodion rubri</i> и <i>Bidention p.p.</i>	Допълнителни научни изследвания в BG00001007
6110 Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alysso-Sedion albi</i> 62C0 Понто-Сарматски степи 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	Допълнителни научни изследвания в BG0000635

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
6420 Средиземноморски влажни съобщества на високи треви от съюз <i>Molinio-Holoschoenion</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000574
7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища	Допълнителни научни изследвания в BG0000113, BG0000209, BG0000494, BG0000496, BG0001011, BG0001021, BG0001030, BG0001389
7210 Карбонатни мочурища с <i>Cladium mariscus</i> и видове от съюза <i>Caricion davallianae</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000261
7220 Извори с твърда вода с туфести формации (<i>Cratoneurion</i>)	Допълнителни научни изследвания в BG0000214, BG0000626
7230 Алкални блата	Допълнителни научни изследвания в BG0000134, BG0000192, BG0000261, BG0000612, BG0000626, BG0001028
91D0 Мочурни гори	Допълнителни научни изследвания в BG0000113, BG0000495, BG0000496, BG0000209, BG0001030, BG0001031
91E0 Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Допълнителни научни изследвания в BG0000102, BG0000104, BG0000113, BG0000117, BG0000133, BG0000134, BG0000136, BG0000137, BG0000139, BG0000141, BG0000143, BG0000149, BG0000173, BG0000178, BG0000181, BG0000182, BG0000192, BG0000199, BG0000208, BG0000211, BG0000213, BG0000214, BG0000216, BG0000219, BG0000230, BG0000231, BG0000232, BG0000239, BG0000240, BG0000241, BG0000247, BG0000261, BG0000263, BG0000273, BG0000275, BG0000279, BG0000280, BG0000281, BG0000282, BG0000294, BG0000298, BG0000308, BG0000313, BG0000322, BG0000334, BG0000339, BG0000366, BG0000374, BG0000377, BG0000382, BG0000393, BG0000396, BG0000420, BG0000421, BG0000424, BG0000425, BG0000426, BG0000429, BG0000497, BG0000498, BG0000500, BG0000501, BG0000503, BG0000507, BG0000508, BG0000509, BG0000518, BG0000523, BG0000524, BG0000525, BG0000529, BG0000530, BG0000532, BG0000533, BG0000534, BG0000552, BG0000578, BG0000608, BG0000609, BG0000610, BG0000611, BG0000612, BG0000613, BG0000615, BG0000616, BG0000617, BG0000618, BG0001011, BG0001012,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
	BG0001014, BG0001017, BG0001022, BG0001023, BG0001028, BG0001031, BG0001033, BG0001034, BG0001036, BG0001037, BG0001039, BG0001040, BG0001042, BG0001043, BG0001307, BG0001386, BG0001389, BG0001493, BG0002018,
91F0 Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> или <i>Fraxinus angustifolia</i> покрай големи реки (<i>Ulmion minoris</i>)	Допълнителни научни изследвания в BG0000100, BG0000102, BG0000133, BG0000198, BG0000208, BG0000219, BG0000230, BG0000242, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0000118
92A0 Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000103, BG0000192, BG0000194, BG0000195, BG0000196, BG0000198, BG0000206, BG0000212, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000230, BG0000261, BG0000287, BG0000335, BG0000366, BG0000425, BG0000429, BG0000436, BG0000437, BG0000438, BG0000440, BG0000443, BG0000517, BG0000574, BG0001001, BG0001007, BG0001032, BG0001034
92C0 Гори от <i>Platanus orientalis</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000224, BG0000366, BG0001023, BG0001033, BG0000438, BG0001030, BG0001032

3 МЯРКА 3: РАЗРАБОТВАНЕ/АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ВИДОВЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: A060 *Aythya nyroca*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A688-B *Botaurus stellaris*, A231 *Coracias garrulus*, A122 *Crex crex*, A097 *Falco vespertinus*, A071 *Oxyura leucocephala*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, 1758 *Ligularia sibirica*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към изготвяне/актуализация на национални планове за действие за опазване на видовете, на база на международния план (ако е приложимо) и при съобразяване с националните специфики.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
A060 <i>Aythya nyroca</i> , A091 <i>Aquila chrysaetos</i> , A404 <i>Aquila heliaca</i> , A688-B <i>Botaurus stellaris</i> , A231 <i>Coracias garrulus</i> , A122 <i>Crex crex</i> , A097 <i>Falco vespertinus</i> , A071 <i>Oxyura leucocephala</i> , A875 <i>Microcarbo pygmaeus</i> , A006 <i>Podiceps</i>	За всички защитени зони, за които посочените видове са предмет на опазване.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
<i>grisegena</i> , A008 <i>Podiceps nigricollis</i> , 1758 <i>Ligularia sibirica</i>	

4 Мярка 4: ПРИЛАГАНЕ НА УПРАВЛЕНСКИ ПОДХОД В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда финансиране на органите за управление на защитените зони от мрежата Натура 2000, в т.ч.:

1. Възнаграждения и командировъчни разходи за служителите на националната структура за управление на екологична мрежа (с изключение на звеното за управление на НППД);
2. Възнаграждения и командировъчни разходи за служителите в органите за управление на Натура 2000 на регионално ниво.
3. Закупуване на оборудване и софтуер.
4. Изграждане на капацитет на служителите на националната структура и на органите за управление на Натура 2000, вкл. за мониторинг в хода на изпълнение на дейностите по заложените, в НППД, мерки.
5. Разработване на каталог от мерки с доказан позитивен ефект върху състоянието на видовете и природните местообитания (научното звено на НППД).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

5 Мярка 5: ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ, ЗАЛОЖЕНИ В ПЛАНОВЕТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА МЕРКИТЕ В ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

1. Провеждане на семинари с представители на заинтересованите страни, за разясняване на начина на прилагане на мерки, заложен в планове за управление на защитените зони. Семинарите ще се планират на годишна база, в

зависимост от спецификата на териториите, попадащи в съответния план – целеви обекти, екосистеми и т.н. Планирани са минимум по 3 семинара годишно (за 6 годишен период), за територията на всеки план – общо 288 семинара.

2. Провеждане на обучения за представители на заинтересованите страни, за изграждане на капацитет за устойчиво управление на гори/водни обекти на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000. Обученията ще се планират на годишна база, в зависимост от спецификата на териториите, попадащи в обхвата на действие на регионалните органи за управление. Планирани са минимум по 3 обучения за периода 2021-2027 г., за територията на всеки орган за управление – общо 48 обучения.
3. Провеждане на обучения за представители на заинтересованите страни, за изграждане на капацитет за развитие и промотиране на устойчив туризъм и природосъобразен бизнес на територията на защитените зони от Натура 2000. Обученията ще се планират на годишна база, в зависимост от спецификата на териториите, попадащи в обхвата на действие на регионалните органи за управление. Планирани са минимум по 3 обучения за периода 2021-2027 г., за територията на всеки орган за управление – общо 48 обучения.
4. Провеждане на обучения за туристически водачи в пещери (в т.ч. и такива, работещи за туроператорски фирми), за да сведе до минимум безпокойството и да се насърчи опазването на прилепите. Обученията ще се планират на годишна база. Планирани са общо 10 обучения за периода 2021-2027 г.
5. Провеждане на обучения за ползватели на недървесни горски ресурси – диворастящи плодове, билки, трюфели и др. за устойчиво, природосъобразно ползване на недървесните горски продукти. Обученията ще се планират на годишна база, в зависимост от спецификата на териториите, попадащи в обхвата на действие на регионалните органи за управление. Планирани са минимум по 3 обучения за периода 2021-2027 г., за територията на всеки орган за управление – общо 48 обучения.
6. Провеждане на обучения на ловно-рибарските дружества относно: допустимостта за зарибяване на малки по площ (под 5 хектара) стоящи водоеми – планирани са 3 обучения за периода 2021-2027 г.; опазване на световно застрашени водолюбиви видове птици - планирани са 3 обучения за периода 2021-2027 г.; прилагане на добри ловностопански практики - планирани са 3 обучения за периода 2021-2027 г.; разпознаване на ловните видове птици - планирани са 3 обучения за периода 2021-2027 г.
7. Провеждане на обучения на доброволци за: прилагане на схеми за мониторинг на видове и природни местообитания предмет на докладване по двете природозащитни директиви - планирани са минимум по 3 обучения за периода 2021-2027 г., за територията на всеки орган за управление – общо 48 обучения; оптимизиране и развитие на мрежата от организации, експерти и групи от доброволни поддръжници, работещи за опазването на целевите обекти (изграждане на мрежа от местни доброволни сътрудници; създаване, обучение и активно действие на местни групи от доброволни поддръжници за мониторинг и превенция срещу браконьерството) - планирани са минимум по 3 обучения/работни срещи за периода 2021-2027 г., за територията на всеки орган за управление – общо 48 обучения/срещи.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

6 Мярка 6: Изграждане на капацитет на заинтересованите страни за прилагане на мерки, заложиени в плановете за управление на защитените зони, в земеделски земи

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания в земеделски земи

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

1. Провеждане на обучения за представители на заинтересованите страни, за изграждане на капацитет за устойчиво управление на земеделски земи на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000. Обученията ще се планират на годишна база, в зависимост от спецификата на териториите, попадащи в обхвата на действие на регионалните органи за управление.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

7 Мярка 7: Надграждане на Информационната система за защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000 и Информационната система към Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Надграждане на Информационната система за защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000 (поддържана от МОСВ), така че тя да служи за целите на управлението на Натура 2000 на национално и регионално ниво - осигуряване на необходимата функционалност на Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000, за целите на управлението на мрежата; осигуряване на възможности за систематизиране, оценка, валидиране и анализ на научните данни и информация за Натура 2000.
2. Надграждане на Информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (поддържана от ИАОС), така че тя да

осигури систематизирането, валидирането и анализа на данни и информация от мониторинга на видове и типове природни местообитания по Директива за птиците и Директива за местообитанията - разработване на процедура за работа, обхващащи всички етапи от процеса на управлението на данните, надграждане на системата и подобряване на нейната функционалност.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

8 МЯРКА 8: УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НРПД

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Звеното за управление на НРПД е част от Националната структура за управление на мрежата Натура 2000 в България. Неговите функции са:

- Осигурява цялостния процес на разработване/управление на изпълнението на НРПД, като допринася за постигането на нейните цели и резултати;
- Координира участието на всички организации и структури на национално ниво, въввлечени и имащи отговорности по изпълнението на НРПД.
- Изготвя насоки/препоръки за планиране на процедури за безвъзмездна помощ, предвиждащи изпълнението на преки природозащитни мерки, към Управляващите органи на програмите за финансиране;
- Консултира управляващите органи на всички финансиращи програми, относно съответствието на планираните дейности по различни проекти, с целите и приоритетите на рамката;
- Анализ на екологичния ефект от прилагане на мерките от НРПД върху състоянието на видовете и природните местообитания (научното звено на НРПД);
- Осигурява координирането между всички институции и организации, които следва да подават информация за изпълнението на рамката, като обработва и анализира набраната информация;
- Осигурява цялостния процес на мониторинг и оценка на изпълнението на НРПД, като предлага и осъществява, нейната актуализация;
- Изготвя необходимите доклади относно изпълнението на НРПД, пред ЕК.

В този контекст, финансирането на мярката предвижда:

- Възнаграждения на екип от 7 експерта;
- Разходи за външна експертиза, при необходимост;

- Разходи за командировки и участие в срещи;
- Разходи за изграждане на капацитет.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

9 МЯРКА 9: МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ ПО ДИРЕКТИВА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА И ДИРЕКТИВА ЗА ПТИЦИТЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Прилагане на Националната концепция за мониторинг на птиците и Националната концепция за мониторинг на видове и местообитания.
2. Изготвяне на докладите по чл. 12 на Директива за птиците и чл. 17 на Директива за местообитанията.
3. Провеждане на експертни работни срещи за обсъждане на докладите по двете природозащитни директиви.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

10 МЯРКА 10: ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА ЗА ВИДОВЕ И ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ТЕРЕННИ ПРОУЧВАНИЯ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1043 *Lindenia tetraphylla*, 1371 *Rupicapra rupicapra balcanica*, 1758 *Ligularia sibirica*, 4027 *Arytrura musculus*, 4033 *Erannis ankeraria*, 4038 *Lycaena helle*, 4043 *Pseudophilotes bavius*, 5364 *Triturus macedonicus*, 1993 *Triturus dobrogicus*, 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи), 8150 Средноевропейски планински силикатни сипеи, 8160 Средноевропейски варовикови сипеи в предпланини и ниски планини, A095 *Falco naumanni*, A021 *Botaurus stellaris*, A859 *Clanga clanga*, A077 *Neophron percnopterus*, A392 *Phalacrocorax aristotelis*, A020 *Pelecanus crispus*, A122 *Crex crex*, A042 *Anser erythropus*, A071 *Oxyura leucocephala*, A159 *Numenius tenuirostris*, A404 *Aquila heliaca*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на следните дейности:

1. Картиране и определяне на природозащитното състояние на видове и природни местообитания, които са включени в чек-листите за докладване по чл. 17 на Директива за местообитанията през 2019 г. и/или целеви обекти, за които научните знания и данни за тях са недостатъчни (*1758 Ligularia sibirica*, *Lindenia tetraphylla*, *4027 Arytrura musculus*, *4033 Erannis ankeraria*, *4038 Lycaena helle*, *4043 Pseudophilotes bavius*, *1993 Triturus dobrogicus*, 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи), 8150 Средноевропейски планински силикатни сипеи, 8160 Средноевропейски варовикови сипеи в предпланини и ниски планини)). Това включва:
  - ✓ Разработване на методики за картиране и за определяне на природозащитното състояние на целевите обекти, за целевите обекти, за които такива не са разработени такива.
  - ✓ Провеждане на теренни проучвания.
  - ✓ Анализи и определяне на разпространението и природозащитното състояние на целевите обекти.
2. Установяване на таксономична принадлежност на *5364 Triturus macedonicus* и установяване на последствията от разселване на неавтохтонни диви кози. За целта е необходимо да се събере и изследва генетичен материал.
3. Научни изследвания на видове птици:
  - ✓ *A095 Falco naumanni* – оценка на местообитанията на традиционните находища на вида през последните 40 години по отношение на промяна на селскостопанските практики, използване на химикали, динамика на популациите на домашните животни и интензивност на пашата; издирване на гнездови находища на вида в страната, като се включат и нови територии въз основа на националния мониторинг на птиците; проследяване на състоянието на популациите на основните видове – жертви в районите на настоящите и доскорошни гнездовища; анализ на получените резултати от реинтродукция на белошипата ветрушка, проведени в последните години в България; определяне на генотипичните характеристики на Българските птици и потенциалните, внасяни за реинтродуциране в България, индивиди;
  - ✓ *A021 Botaurus stellaris* – проучване на следгнездова дисперсия и миграции чрез поставяне на проследяващи устройства на гнездящи в България птици;
  - ✓ *A859 Clanga clanga* – определяне на места с концентрация на вида през периодите на миграция и зимуване в България;
  - ✓ *A077 Neophron percnopterus* – определяне на места за предмиграционни струпвания на вида от данните за проследяване на птици от вида в България;
  - ✓ *A392 Phalacrocorax aristotelis* – определяне на най-важните видове риби в храната на качулатия корморан, поведението на хранене и местата за хранене на вида, като основа за анализ на оптималната му численост в условията на България;
  - ✓ *A020 Pelecanus crispus* – анализ на половата и възрастова структура на колониите в България, и демографските им характеристики; проучване на

движението на кочките в ПР „Сребърна“, с помощта на сателитни снимки, през достъпния за анализ период от време; проучване на пространственото разпределение на кърмоглавия пеликан на Балканския полуостров и в Мала Азия, и тяхната генетична структура;

- ✓ *A122 Crex crex* - определяне на гнездови обитания на вида в районите с ниска интензивност на ползване; проучване на периодите на придвижвания на ливадните дърдавци между различни географски райони в България; създаване на единна база данни за добавъчната смъртност в популацията на вида от антропогенни източници;
- ✓ *A042 Anser erythropus* – проучване и оценка на степента на въздействие на ловната преса върху популацията на малката белочела гъска в ключовите места за зимуване на вида; изследване на конкурентните и симбионтни отношения на вида с другите видове гъски, при използването на общи хранителни ресурси в установените места с концентрация на видовете гъски през периода на зимуване;
- ✓ *A071 Oxyura leucocephala* – провеждане на изследване и оценка на качествените и количествени показатели на местообитанието на вида в страната, безпокойство, хранителни запаси и др.; проследяване на зимуващи и мигриращи през страната тръноопашати потапници;
- ✓ *A159 Numenius tenuirostris* – целенасочени проучвания за установяване на вида в местата, където е бил наблюдаван в миналото и в други подходящи местообитания;
- ✓ *A404 Aquila heliaca* – проучване на хранителния спектър на вида, чрез анализ на хранителните остатъци в гнездата му; определяне на места за струпвания на вида от данни на проследени индивиди.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
1043 <i>Lindenia tetraphylla</i>	BG0001023, BG0000425, BG0000441, BG0000539, BG0000427, BG0000578, BG0000212, BG0001034, BG0001032, BG0000195
1371 <i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0001021, BG0000372, BG0001030, BG0001493, BG0001040, BG0001028, BG0001386
1758 <i>Ligularia sibirica</i> (Сибирски див тютюн)	BG0000625, BG0000626
4027 <i>Arytrura musculus</i>	BG0000396, BG0000182, BG0000199, BG0000533, BG0000334, BG0000335, BG0002018, BG0000232, BG0000377, BG0000530
4033 <i>Erannis ankeraria</i>	BG0000366, BG0001023, BG0000224, BG0001028, BG0001032, BG0000212, BG0000608
4038 <i>Lycaena helle</i>	BG0001040

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
4043 <i>Pseudophilotes bavius</i>	BG0000106, BG0000107, BG0000218, BG0000212
5364 <i>Triturus macedonicus</i>	BG0000167, BG0000209, BG0000224, BG0000313, BG0000366, BG0001011, BG0001017, BG0001022, BG0001028, BG0001040
6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco- Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	В защитените зони, в които местообитанието е предмет на опазване
8150 Средноевропейски планински силикатни сипеи	BG0000117, BG0000133, BG0000137, BG0000164, BG0000166, BG0000190, BG0000211, BG0000220, BG0000304, BG0000336, BG0000393, BG0000399, BG0000420, BG0001011, BG0001013, BG0001021, BG0001028, BG0001031, BG0001033, BG0001386, BG0001493
8160 Средноевропейски варовикови сипеи в предпланини и ниски планини	BG0000133, BG0000149, BG0000164, BG0000166, BG0000190, BG0000214, BG0000240, BG0000432, BG0001028, BG0001030, BG0001032, BG0001033, BG0001493
A095 <i>Falco naumanni</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG00002002, BG00002012, BG00002013, BG00002014, BG00002017, BG00002019, BG00002021, BG00002022, BG00002025, BG00002029, BG00002041, BG00002043, BG00002044, BG00002054, BG00002061, BG00002071, BG00002073, BG00002076, BG00002082, BG00002113
A021 <i>Botaurus stellaris</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG00002001, BG00002006, BG00002009, BG00002010, BG00002015, BG00002024, BG00002028, BG00002030, BG00002040, BG00002041, BG00002045, BG00002046, BG00002050, BG00002051, BG00002052, BG00002069, BG00002070, BG00002094, BG00002096, BG00002098, BG00002104, BG00002114
A859 <i>Clanga clanga</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000113, BG0000156, BG0000270, BG00002017, BG00002021, BG00002029, BG00002038, BG00002041, BG00002043, BG00002044, BG00002048, BG00002050, BG00002058, BG00002076

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
<i>A077 Neophron percnopterus</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0002003, BG0002012, BG0002019, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002044, BG0002048, BG0002051, BG0002053, BG0002058, BG0002071, BG0002073, BG0002106
<i>A392 Phalacrocorax aristotelis</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000152, BG0000156, BG0000271, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002045, BG0002050, BG0002051, BG0002060, BG0002097
<i>A020 Pelecanus crispus</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000237, BG0000241, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0002007, BG0002008, BG0002010, BG0002013, BG0002015, BG0002017, BG0002021, BG0002022, BG0002024, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002058, BG0002061, BG0002065, BG0002069, BG0002082, BG0002091, BG0002096, BG0002098
<i>A122 Crex crex</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000209, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0000494, BG0000495, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002013, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002024, BG0002025, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002062, BG0002065, BG0002066, BG0002073, BG0002074, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002084, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002093, BG0002097, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113
<i>A042 Anser erythropus</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0002009, BG0002010, BG0002024, BG0002050
<i>A071 Oxyura leucocephala</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000270, BG0000271,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
	BG0000273, BG0002046, BG0002050
<i>A159 Numenius tenuirostris</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0000242, BG0000270, BG0000271
<i>A404 Aquila heliaca</i>	Допълнителни научни изследвания в BG0002021, BG0002026, BG0002048, BG0002051, BG0002058, BG0002059, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002082

11 Мярка 11: ПОДКРЕПА ЗА РАЗВИТИЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЕКОСИСТЕМНИТЕ УСЛУГИ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ЗЕЛЕНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и природни местообитания по Директива за местообитанията и Директива за птиците

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

- Дейности по осигуряване на актуална информация за състоянието на екосистемите и екосистемните услуги на територията на мрежата Натура 2000, в т.ч.:
  - Изготвяне/актуализиране/допълнение и тестване на методики;
  - Събиране и анализ на данни, създаване на бази данни, в т.ч. и необходими за разработването на специфичните цели на защитените зони;
  - Картиране и биофизична оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги и валидиране на резултатите;
  - Икономическа оценка на екосистемите и техните услуги и оценка на Природния капитал в Натура 2000;
  - Обучение на представители на национални, регионални и местни власти, които ще бъдат повлияни от осчетоводяването на екосистемните услуги.
- Дейности по осигуряване на актуална информация за състоянието на елементите на зелената инфраструктура на територията на мрежата Натура 2000, в т.ч.:
  - Изготвяне/актуализиране/допълнение и тестване на методики;
  - Картиране и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура и валидиране на резултатите.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и природни местообитания по Директива за местообитанията и Директива за	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
птиците	

12 Мярка 12: ОБУЧЕНИЕ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ, ДОБРОВОЛЦИ, ЛИЦА ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТИ В СТЕПНИ, ПАСИЩНИ И ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ, И НАСЕЛЕНИЕТО ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ ПОЖАРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички целеви обекти по Директива за птиците и Директива за местообитанията

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

1. Изграждане на капацитет на служителите на ГД ПБЗН – МВР за прилагане на добри практики;
2. Разработване на програми за обучение.
3. Провеждане на теоретични и практически обучения за представители на целевите групи.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички целеви обекти по Директива за птиците и Директива за местообитанията (без морските)	В сухоземната територия на всички защитени зони

13 Мярка 13: ОБМЯНА НА ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ, СВЪРЗАНИ С НАТУРА 2000 В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ РАЗЛИЧНИ ПРОГРАМИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Съвместни/трансгранични проучвания, обучения, работни срещи.
2. Разработване на съвместни програми за действие/ документи/ методически указания в областта на Натура 2000.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

14 Мярка 14: РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМИ ЗА ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ, С ФОКУС ВЪРХУ НАТУРА 2000, ЗА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Всички видове и типове природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Разработване на нови образователни програми/ ръководства за учители/ планове за провеждане на образование в областта на Натура 2000, в системата на предучилищното, началното, средното и висшето образование. Разработване на методологически указания за тяхното прилагане.
2. Разработване на нови образователни програми за преподаватели във висшите учебни заведения, за управление на Натура 2000 и взаимовръзката с климата, кръговата икономика и др. Разработване на методологически указания за тяхното прилагане.
3. Обучение на педагозите в учебни и образователни институции за интерпретиране по места на разработените програми/ръководства за образование.
4. Провеждане на обучения в областта на Натура 2000, в системата на предучилищното, началното, средното и висшето образование.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
Всички видове и типове природни местообитания	Всички защитени зони от мрежата Натура 2000.

15 Мярка 15: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ СИСТЕМИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 1340, 1530

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към екологосъобразно управление на пасищни и ливадни системи с цел опазване и поддържане на структурата и функциите на тревните местообитания:

- ✓ Контролиране на интензивността на пашата (прилагане на екстензивно животновъдство) за минимизиране на процесите на деградация на тревните съобщества, ерозия и рудерализация, като резултат от интензивна пасищна експлоатация.

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. За постоянно затревените площи, които се поддържат чрез паша и включват територии с разпространение на всички посочени типове природни местообитания, интензитетът на пашата трябва да е с минимална гъстота 0,3 ЖЕ/ха и максимална гъстота 1 ЖЕ/ха.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния тип природно местообитание следва да бъде подобро:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1340	BG0000196; BG0000441; BG0000205; BG0000233
1530	BG0000270; BG0001001; BG0000151; BG0000199; BG0000233; BG0000239; BG0000335; BG0000396; BG0000205; BG0000192; BG0000196; BG0000418

16 Мярка 16: Подобряване на природозащитното състояние на морски типове природни местообитания чрез разработване на планове за управление на риболовните дейности в мрежата от морски защитени зони

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1110, h1160, h1170

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Оценка на натиска от риболовни дейности и аквакултури в зоните.
2. Оценка на въздействието от риболовни дейности и аквакултури върху състоянието на импактни местообитания.
3. Анализ на икономическото значение на зоните за сектора.
4. Анализ на съществуващите риболовни регулации и мерки, ефективност, изпълнение и спазване.
5. Изготвяне на програма от мерки за намаляване на натиска от риболовните дейности и компенсаторни мерки за сектора.
6. Изготвяне на план за действие за прилагане на програмата от мерки.
7. Консултации със заинтересованите лица.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
---------------	---

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1110, 1160, 1170	BG0000100, BG0000103, BG0000116, BG0000146, BG0000154; BG0000573, BG0000621, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001501

17 Мярка 17: Подобряване на природозащитното състояние на морски типове природните местообитания чрез контрол върху обилието на инвазивни видове

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1110, h1160, h1170

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Извличане на дребноразмерни класове *Rapana venosa* с прилагане на екологосъобразни методи за улов (водолазен способ).
2. Договаряне с рибопереработвателни фабрики за предаване на частта от уловите, които представляват комерсиален интерес.
3. Изграждане на производствени мощности за оползотворяване /преработка на отпадъка (частта от улова, които не представляват търговски интерес).
4. Обучение на водолази и закупуване на водолазно оборудване.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1110, 1160, 1170	BG0000100; BG0000103; BG0000116; BG0000146; BG0000154; BG0000242; BG0000573; BG0000574; BG0000620; BG0000621; BG0001001; BG0001004; BG0001007; BG0001500

18 Мярка 18: Подобряване на природозащитното състояние на морски типове природните местообитания чрез почистване на морето от морски отпадъци и изгубени рибарски уреди и принадлежности

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1110, h1160, h1170

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Почистване на морето от морски отпадъци и изгубени рибарски уреди и принадлежности с водолазен способ и компенсация за пасивното събиране на отпадъци по време на риболов.

- Закупуване/изграждане на инфраструктура за осигуряване на подходящи съоръжения за приемане на изгубени риболовни уреди и морски отпадъци.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1110, 1160, 1170	BG0000100, BG0000103, BG0000116, BG0000146, BG0000154, BG0000242, BG0000573, BG0000574, BG0000620, BG0000621, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001500

19 Мярка 19: Подобряване на природозащитното състояние на морски типове природните местообитания чрез подкрепа за временно преустановяване на улов на бяла мида

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1110, h1160

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

- Осигуряване на възможност за компенсиране на икономическите загуби и подпомагане на операторите от преустановяване на риболовни дейности от улов на бяла мида на акваторията на защитените зони от Натура 2000, при неизвършване на тази дейност.
- Закупуване и инсталиране на VMS на лодки < 12м (които ползват компенсации).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1110, 1160	BG0000100, BG0000103, BG0000116, BG0000146, BG0000154, BG0000242, BG0000573, BG0000574, BG0000620, BG0000621, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001500

20 Мярка 20: Развитие и внедряване на ново знание, което намалява въздействието от риболова върху морските типове природни местообитания и популациите на типичните видове

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1170

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда развитие и внедряване на ново знание, което намалява въздействието от риболова върху местообитанията и популациите на типичните видове:

1. Проучване на популациите на типични видове черупкови (черната мида *Mytilus galloprovincialis*), подложени на риболовен натиск (за черната мида, като приулов при рапанолова и някои видове риби).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1170	BG0001007, BG0001001, BG0000573, BG0001501

21 Мярка 21: Повишаване на административния капацитет за контрол върху забранени човешки дейности в крайбрежните и морските защитените зони

Целеви обекти, обхванати от мярката: h1110, h1140, h1160, h1170

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Закупуване на оборудване и обучение за използването му за интегриран мониторинг на морските видове и местообитания.
2. Закупуване, обучение и използване на безпилотни летателни апарати за контрол върху забранени човешки дейности в защитените зони (напр. ползване на забранени риболовни уреди, риболов в забранени зони и сезони, замърсяване и др.).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1110, 1140, 1160, 1170	BG0000100, BG0000103, BG0000116, BG0000146, BG0000154, BG0000242, BG0000573, BG0000574, BG0000620, BG0000621, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001500

22 Мярка 22: Повишаване на капацитета на отговорните държавни институции за осъществяване на наблюдение и ефективен контрол върху антропогенни дейности, които представляват заплаха за морските китоподобни

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1349 *Tursiops truncatus* (Афала), 1351 *Phocoena phocoena* (Муткур)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Изграждане на център за мониторинг на заплахи за китоподобни (нерегламентиран риболов, замърсяване на морските води, други) с използване на дистанционни методи (радар, сателитни изображения и др.) – закупуване на оборудване и софтуер, анализ на административния капацитет на институциите да поемат подобни функции и др.
2. Обучение на служители на определената администрация, за работа със системата за наблюдение.
3. Разработване на план за действие в случаи на установени заплахи, в т.ч. законодателни промени при необходимост.

Количествени параметри на прилагането на мярката: 1 център

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
1349 <i>Tursiops truncatus</i> (Афала) 1351 <i>Phocoena phocoena</i> (Муткур)	BG0000100, BG0000103, BG0000116, BG0000146, BG0000154, BG0000573, BG0000574, BG0000621, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001500, BG0001501, BG0001502

23 Мярка 23: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез премахване на изоставени антропогенни структури

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1150, 1310, 1410

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

- ✓ За h1150, h1310, h1410: идентифициране и разчистване на остатъци от изоставена антропогенна инфраструктура в територии с разпространение на местообитанията и в непосредствена близост до тях (до 200 м) (за Балчишка тузла), които са общинска/държавна собственост.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1150, 1310, 1410	BG0000573

24 Мярка 24: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез възстановяване на нарушени/увредени територии (държавни или общински)

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1150, 1310, 1410

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на следните дейности:

1. За *h1150, h1310, h1410*: пасивно и активно възстановяване в територии (държавна или общинска собственост), които са били нарушени/ увредени.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1150, 1310, 1410	BG0000573, BG0000270, BG0000620, BG0000622

25 Мярка 25: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ХРАСТОВИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ СИСТЕМИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 4030, 4060, 4090, 5130, 5210

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към възстановяване и поддържане на храстови типове природни местообитания чрез контролиране на интензивността на пашата, с цел възстановяване на структурата и функциите на увредени храстови местообитания.

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Адаптиране и контролиране на интензивността на пашата в храстови местообитания при пасищно ползване - интензивността на пашата следва да е в границите 0,3-1 ЖЕ/ха.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
4030	BG0001007

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
4060	BG0000209, BG0000372, BG0000399, BG0000496, BG0001493
4090	BG0000119, BG0000139, BG0000149, BG0000295, BG0000298, BG0000420, BG0001012
5130	BG0001007, BG0000113, BG0000164, BG0000165, BG0000295, BG0001011, BG0001022, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001386, BG0001389
5210	BG0000212, BG0000220, BG0000294, BG0000366, BG0000372, BG0001004, BG0001011, BG0001012, BG0001013, BG0001021, BG0001022, BG0001023, BG0001028, BG0001031, BG0001032, BG0001033, BG0001039, BG0001389

26 МЯРКА 26: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕГРАДИРАЛИ ХРАСТОВИ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ВЛИЯНИЯ ИЛИ ПРАКТИКИ, ВЪЗПРЕПЯТСТВАЩИ ЕСТЕСТВЕНОТО ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ХРАСТОВИТЕ ЦЕНОЗИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 4030, 4090, 4070, 40A0, 40B0, 5130, 5210

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и възстановяване на деградирани храстови природни местообитания чрез премахване на неблагоприятни влияния или практики, възпрепятстващи естественото възобновяване на храстовите ценози, вкл. охраняване на местообитанието с нетипични видове, навлизане на дървесни видове и др. Предотвратяване на преобразуването на местообитанието в горско, прочистване и незалесяване с дървесни видове, предотвратяване на отстраняването на типични храстови видове.

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Контролиране на естествените сукцесионни процеси на горската растителност с цел да се ограничи негативното влияние върху храстовите ценози чрез отстраняване на дървесен подраст - дървесни поници и млади дървета.
2. Контролиране на естествени сукцесионни процеси - прекомерно обрастване на местообитанието от сибирска хвойна чрез ограничаване на присъствието на хвойна в местообитанието на клека чрез отстраняване (изрязване, отсичане) на част от хвойновите храсти. Мярката се прилага след консултация със специалист само на места, където е необходимо (*h4070* в BG0001028, BG0001040).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
4030	BG0001007
4070	BG0001028, BG0001040
4090	BG0000119, BG0000139, BG0000149, BG0000151, BG0000298, BG0000420, BG0001012, BG0001375
40A0	BG0000322, BG0001012
40B0	BG0001030
5130	BG0000164, BG0000165, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001386
5210	BG0000220, BG0000294, BG0001028, BG0001031, BG0001032, BG0001033, BG0001039, BG0001389

27 Мярка 27: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в степни, пасищни и горски екосистеми

Целеви обекти, обхванати от мярката: 4030, 4070, 4090, 40A0, 40C0, h5130, h1340, h1530, h6110, h6210, h6220, h6240, h6250, h6260, h62A0, h62C0, h9110, h9130, h9150, h91S0, h9170, h91AA, h91BA, h91CA, h91D0, h91E0, h91F0, h91Z0, h91H0, h91I0, h91M0, h91W0, h9260, h92D0, h92A0, h92C0, h9410, h9530, h95A0, h92D0, h9180, h91G0, h9560

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на следните дейности:

1. Анализ на наличната инфраструктура за локализиране на пожари – набиране на информация за съществуващи съоръжения, оценка на тяхното състояние, оценка на географското покритие на страната със съоръжения за мониторинг на пожари. Оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мониторинг на пожари.
2. Изграждане на интегрирана система за ранно предупреждение за пожари, в която да са включени всички налични съоръжения за мониторинг на пожари.
3. Подобряване на капацитета за борба с пожарите на 57 РСПБЗН, където концентрацията на пожари в големи площи е най-висока - закупуване на необходимото противопожарно оборудване и техника за търсене, спасяване и гасене на пожари.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени

зони, в които състоянието на съответния тип природно местообитание следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
4030, 4070, 4090, 40A0, 40C0, 5130	BG0000113, BG0000119, BG0000133, BG0000151, BG0000164, BG0000165, BG0000209, BG0000211, BG0000220, BG0000224, BG0000254, BG0000322, BG0000366, BG0000372, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0001007, BG0001012, BG0001013, BG0001021, BG0001022, BG0001023, BG0001028, BG0001030, BG0001031, BG0001040, BG0001375, BG0001493
1340, 1530, 6110, 6210, 6220, 6240, 6250, 6260, 62A0, 62C0	BG0000102, BG0000107, BG0000130, BG0000133, BG0000151, BG0000154, BG0000168, BG0000181, BG0000192, BG0000196, BG0000199, BG0000205, BG0000212, BG0000217, BG0000219, BG0000220, BG0000233, BG0000239, BG0000247, BG0000254, BG0000270, BG0000322, BG0000335, BG0000366, BG0000396, BG0000418, BG0000441, BG0000497, BG0000573, BG0000608, BG0000613, BG0000616, BG0000621, BG0001001, BG0001007, BG0001011, BG0001012, BG0001014, BG0001021, BG0001022, BG0001028, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001375, BG0001389, BG0001493
9110, 9130, 9150, 91S0, 9170, 91AA, 91BA, 91CA, 91D0, 91E0, 91F0, 91Z0, 91H0, 91I0, 91M0, 91W0, 9260, 92D0, 92A0, 92C0, 9410, 9530, 95A0, 92D0, 9180, 91G0, 9560	Всички защитени зони, в които посочените типове горски местообитания са предмет на опазване.

28 Мярка 28: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ВЪВ ВЛАЖНИ ЗОНИ ЧРЕЗ РЕГУЛИРАНЕ НА ДОСТЪПА НА ЖИВОТНИ ДО ВЛАЖНИТЕ ЗОНИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 7140, 7220, 7230

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда ограничаване на достъпа на животни в близост до местообитанията (на разстояние 50 м), с цел избягване на еутрофикация и утъпкване на местообитанията.

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Изграждането на огради от естествени материали или поставяне на електро пастири с цел ограничаване на достъпа на животните на 50 м от брега на влажните зони.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
7140	BG0000494, BG0000496, BG0001389
7220	BG0000626
7230	BG0000134

29 Мярка 29: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания във влажни зони чрез прочистване

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h7140, h7220, h7230

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда прочистване на местообитанието от нетипични и инвазивни видове, и натрупала се суха маса. Инвазивните чужди видове (ИЧВ) са идентифицирани, съгласно „Списък с инвазивните чужди видове растения“, които ИАОС докладва към Европейската агенция по околна среда в Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република България по индикатор "Инвазивни чужди видове за България / SEBI 2010 Инвазивни чужди видове за Европа" и списъка с ИЧВ, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета).

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Идентификацията на ИЧВ (*Elodea canadensis* и *Elodea nuttallii*) в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието;
2. Дейности по прилагане на плана за премахване на ИЧВ;

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
7140	BG0000496, BG0001011, BG0001040
7220	BG0000399, BG0001014
7230	BG0000192, BG0000261, BG0000626

30 Мярка 30: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДА 6996 *Dactylorhiza kalopissii* (КАЛОПИСИЕВ ДЛАНКОРЕННИК) ВЪВ ВЛАЖНИ ЗОНИ

Видове, обхванати от мярката: 6996 *Dactylorhiza kalopissii* (Калописиев дланокоренник)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда възстановяване и поддържане на природозащитното състояние на вида чрез премахване на конкурентна храстова и дървесна растителност (да се премахнат единични дървета и храсти в находищата на вида, независимо дали са местни или инвазивни).

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Идентификацията на конкуриращите дървесни и храстови видове в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на тези видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието;
2. Дейности по прилагане на плана за премахване на конкурентните дървесни и храстови видове.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Вид	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
6996 <i>Dactylorhiza kalopissii</i>	BG0000164, BG0000192, BG0001028, BG0001031, BG0000626

31 Мярка 31: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИЗОСТАВЕНИ АНТРОПОГЕННИ СТРУКТУРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 7220, 7230

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности в територии държавна/общинска собственост:

- ✓ идентифициране и разчистване на остатъци от изоставена антропогенна инфраструктура в територии с разпространение на местообитанията и в непосредствена близост до тях;
- ✓ премахване на изоставени и/или неизползваеми инфраструктурни обекти, предизвикващи фрагментация и др.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
7220	BG0000166, BG0000213, BG0000240, BG0000322, BG0000382, BG0000615, BG0001007, BG0001012, BG0001014, BG0001030, BG0001031, BG0001042
7230	BG0000134

32 МЯРКА 32: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПАСИЩНИ И ЛИВАДНИ СИСТЕМИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 6110, 6150, 6170, 6210, 6220, 6230, 6240, 6250, 6260, 62A0, 62C0, 62D0, 6410, 6420, 6430, 6440, 6510, 6520, A402 *Accipiter brevipes*, A079 *Aegypius monachus*, A878 *Alectoris graeca*, A255 *Anthus campestris*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A104 *Bonasa bonasia*, A133 *Burhinus oedicephalus*, A403 *Buteo rufinus*, A243 *Calandrella brachydactyla*, A224 *Caprimulgus europaeus*, A031-B *Ciconia ciconia*, A080 *Circaetus gallicus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A122 *Crex crex*, A379 *Emberiza hortulana*, A511 *Falco cherrug*, A095 *Falco naumanni*, A097 *Falco vespertinus*, A078 *Gyps fulvus*, A092 *Hieraaetus pennatus*, A439 *Hippolais olivetorum*, A338 *Lanius collurio*, A339 *Lanius minor*, A433 *Lanius nubicus*, A246 *Lullula arborea*, A242 *Melanocorypha calandra*, A077 *Neophron percnopterus*, A533 *Oenanthe pleschanka*, A072 *Pernis apivorus*, A307 *Sylvia nisoria*, A659 *Tetrao urogallus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към екологосъобразно управление на пасищни и ливадни системи с цел опазване и поддържане на структурата и функциите на тревните местообитания:

- ✓ Контролиране на интензивността на пашата (прилагане на екстензивно животновъдство) и регулиране на коситбата за минимизиране на процесите на деградация на тревните съобщества, ерозия и рудерализация, като резултат от интензивна пасищна/ неекологосъобразна коситбена експлоатация.

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. За постоянно затревените площи, които се поддържат чрез паша и включват територии с разпространение на всички посочени типове природни местообитания интензитетът на пашата трябва да е с минимална гъстота 0,3 ЖЕ/ха и максимална гъстота 1 ЖЕ/ха. За територията на националните паркове паша да се допуска само на овце.
2. За площите на природни местообитания h6210, h6230, h6250, h62D0, h6410, h6440, h6510, h6520 и местообитанията на видовете птици, за които се прилага

сенокосен режим на управление, да се извършва минимум 1 коситба за съответната година, както следва:

- ✓ За защитените зони за местообитанията, които не се припокриват със зони за птиците: косене от 15 юни до 15 юли за равнинни и хълмисти райони и между 30 юни до 15 август за планинските райони), като 5% от площта се оставя неокосена;
- ✓ За защитените зони за птиците: коситбата да се извършва съгласно режимите в заповедите за обявяване на защитените зони за птиците.

Всяка година неокосената част трябва да е различна в периметъра на местообитанието, техниката на косене трябва да не нарушава тревния чим и структурата на почвата. Коситбата да се извършва с бавнодвижещи се косачки, от центъра към периферията или от единия край на площта към другия; окосената трева трябва да се оставя да съхне на ливадата, като след изсушаване (максимум до 2 седмици след коситбата) се събира на купове или се изнася от парцела.

3. В територии с разпространение на всички посочени типове природни местообитания трябва да се извършва предотвратяване и поддържане от навлизане на нежелана плевелна и рудерална растителност - коприва (*Urtica dioica*), паламида (*Cirsium arvense*), магарешки бодил (*Carduus nutans*, *C. thoermeri*), тревист бърз (*Sambucus ebulus*), бодлива метличина (*Centaurea calcitrapa*), ветрогон (*Eryngium campestre*), алпийският лапад (*Rumex alpinus*). Контролирането на развитието на плевелна и рудерална растителност се извършва чрез коситба, когато е установено развитието в площи равни или по-големи от 100 кв.м, в които посочените рудерални и плевелни видове, самостоятелно или в комбинация имат покритие над 50%. Коситбата се извършва само върху тези площи в периода 15 юни - 30 юни и окосената маса се изнася извън полигона.
4. В територии с разпространение на всички посочени типове природни местообитания следва да се поддържа наличие на формации от дървесно - храстова растителност, в размер до 20%, но при отчитане на режимите/ограниченията в заповедите за обявяване на защитените зони.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния тип природно местообитание следва да бъде подобро:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000				
6110	BG0000102,	BG0000130,	BG0000132,	BG0000133,	BG0000154,
	BG0000573,	BG0000621,	BG0000104,	BG0000107,	BG0000113,
	BG0000117,	BG0000132,	BG0000138,	BG0000139,	BG0000149,
	BG0000168,	BG0000171,	BG0000178,	BG0000180,	BG0000181,
	BG0000212,	BG0000213,	BG0000214,	BG0000216,	BG0000217,
	BG0000218,	BG0000232,	BG0000240,	BG0000254,	BG0000263,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
	BG0000275, BG0000304, BG0000313, BG0000339, BG0000382, BG0000401, BG0000420, BG0000421, BG0000487, BG0000498, BG0000500, BG0000517, BG0000521, BG0000608, BG0000613, BG0000615, BG0001011, BG0001012, BG0001013, BG0001014, BG0001022, BG0001028, BG0001039, BG0001040, BG0001042, BG0001375, BG0000247, BG0000610, BG0000635, BG0000494
6150	BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0000113, BG0000167, BG0000494
6170	BG0000209, BG0000494, BG0001028
6210	BG0000166, BG0000211, BG0000308, BG0000366, BG0000494, BG0001021, BG0001028, BG0001031, BG0001040, BG0001042, BG0001389, BG0001493, BG0000102, BG0000133, BG0000151, BG0000208, BG0000219, BG0000230, BG0000270, BG0000271, BG0000574, BG0001004, BG0001007, BG0000104, BG0000107, BG0000113, BG0000117, BG0000119, BG0000136, BG0000137, BG0000138, BG0000139, BG0000149, BG0000165, BG0000166, BG0000169, BG0000171, BG0000173, BG0000178, BG0000181, BG0000190, BG0000192, BG0000195, BG0000196, BG0000206, BG0000211, BG0000213, BG0000214, BG0000216, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000230, BG0000231, BG0000233, BG0000239, BG0000240, BG0000254, BG0000261, BG0000263, BG0000275, BG0000291, BG0000295, BG0000298, BG0000304, BG0000308, BG0000313, BG0000322, BG0000365, BG0000374, BG0000382, BG0000420, BG0000421, BG0000432, BG0000518, BG0000569, BG0000570, BG0000572, BG0000602, BG0000608, BG0000609, BG0000610, BG0000612, BG0000613, BG0000615, BG0000616, BG0000623, BG0000624, BG0001011, BG0001013, BG0001014, BG0001017, BG0001022, BG0001028, BG0001031, BG0001033, BG0001034, BG0001037, BG0001039, BG0001043, BG0001375, BG0000168, BG0000628, BG0000635
6220	BG0000220, BG0000366, BG0001021, BG0001028, BG0000133, BG0000151, BG0000208, BG0000219, BG0000230, BG0000270, BG0000271, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0000133, BG0000149, BG0000196, BG0000212, BG0000217, BG0000224, BG0000254, BG0000287, BG0000365, BG0000366, BG0000401, BG0000513, BG0001011, BG0001022, BG0001028, BG0001031, BG0001034
6230	BG0000372, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0001028, BG0001030, BG0001040, BG0000113, BG0000165, BG0000366, BG0001011, BG0001040
6240	BG0001040, BG0000151, BG0000104, BG0000106, BG0000107, BG0000117, BG0000138, BG0000149, BG0000168, BG0000178,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
	BG0000181, BG0000213, BG0000216, BG0000233, BG0000239, BG0000240, BG0000247, BG0000263, BG0000275, BG0000382, BG0000421, BG0000602, BG0000608, BG0000610, BG0000615, BG0000618, BG0001014
6250	BG0000106, BG0000107, BG0000168, BG0000169, BG0000171, BG0000180, BG0000181, BG0000199, BG0000232, BG0000233, BG0000239, BG0000240, BG0000241, BG0000336, BG0000497, BG0000508, BG0000509, BG0000516, BG0000522, BG0000526, BG0000527, BG0000528, BG0000530, BG0000608, BG0000610, BG0000611, BG0000613
6260	BG0000497
62A0	BG0000113, BG0000151, BG0000192, BG0000211, BG0000211, BG0000212, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000230, BG0000254, BG0000295, BG0000304, BG0000313, BG0000366, BG0000402, BG0000418, BG0000420, BG0000513, BG0000624, BG0001001, BG0001013, BG0001028, BG0001030, BG0001031, BG0001032, BG0001033, BG0001040, BG0001040, BG0001375, BG0001389
62C0	BG0000102, BG0000107, BG0000130, BG0000132, BG0000154, BG0000570, BG0000572, BG0000573, BG0000621, BG0000623, BG0000635
62D0	BG0000113, BG0000167, BG0000366, BG0001011, BG0001032, BG0001040, BG0001389, BG0001493, BG0000494
6410	BG0000113, BG0000322, BG0000308, BG0000372, BG0000626, BG0001030, BG0001307
6420	BG0001028
6430	BG0000104, BG0000113, BG0000134, BG0000138, BG0000139, BG0000149, BG0000151, BG0000173, BG0000181, BG0000182, BG0000192, BG0000196, BG0000198, BG0000199, BG0000208, BG0000209, BG0000211, BG0000213, BG0000214, BG0000219, BG0000230, BG0000232, BG0000239, BG0000240, BG0000241, BG0000247, BG0000275, BG0000279, BG0000280, BG0000281, BG0000282, BG0000289, BG0000298, BG0000304, BG0000308, BG0000313, BG0000335, BG0000339, BG0000366, BG0000372, BG0000374, BG0000377, BG0000396, BG0000399, BG0000420, BG0000421, BG0000425, BG0000429, BG0000432, BG0000496, BG0000498, BG0000500, BG0000507, BG0000518, BG0000522, BG0000523, BG0000524, BG0000574, BG0000609, BG0000610, BG0000613, BG0000615, BG0000616, BG0000617, BG0000618, BG0001001, BG0001007, BG0001011, BG0001012, BG0001017,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
	BG0001021, BG0001031, BG0001040, BG0001042, BG0001307, BG0001389, BG0001493, BG0000494
6440	BG0000377, BG0000396, BG0000497
6510	BG0000113, BG0000134, BG0000192, BG0000196, BG0000198, BG0000208, BG0000219, BG0000224, BG0000230, BG0000239, BG0000240, BG0000247, BG0000261, BG0000263, BG0000281, BG0000289, BG0000298, BG0000322, BG0000366, BG0000374, BG0000421, BG0000429, BG0000498, BG0000507, BG0000518, BG0000608, BG0000609, BG0000610, BG0000615, BG0000616, BG0000617, BG0000618, BG0000624, BG0001001, BG0001007, BG0001012, BG0001028, BG0001043, BG0001493
6520	BG0000113, BG0000165, BG0000224, BG0000298, BG0000308, BG0000313, BG0000366, BG0000372, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0000617, BG0001011, BG0001017, BG0001021, BG0001028, BG0001030, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001043, BG0001307, BG0001386, BG0001493, BG0001493
A878 <i>Alectoris graeca</i>	BG0000113, BG0000209, BG0000332, BG0000494, BG0000495, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002053, BG0002054, BG0002058, BG0002063, BG0002072, BG0002073, BG0002076, BG0002078, BG0002079, BG0002084, BG0002098, BG0002105, BG0002107, BG0002109, BG0002113
A079 <i>Aegypius monachus</i>	BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002029, BG0002040, BG0002071
A404 <i>Aquila heliaca</i>	BG0000113, BG0000270, BG0000494, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002014, BG0002019, BG0002021, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002048, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002073, BG0002082, BG0002094, BG0002098, BG0002106
A104 <i>Bonasa bonasia</i>	BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0002005, BG0002063, BG0002105, BG0002113
A403 <i>Buteo rufinus</i>	BG0000156, BG0000240, BG0000270, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000				
	BG0002074, BG0002081, BG0002098, BG0002113	BG0002076, BG0002082, BG0002102, BG0002113	BG0002077, BG0002094, BG0002106, BG0002113	BG0002078, BG0002096, BG0002109, BG0002112	BG0002079, BG0002097, BG0002112, BG0002113
<i>A231 Coracias garrulus</i>	BG0000152, BG0000271, BG0002004, BG0002017, BG0002028, BG0002040, BG0002050, BG0002058, BG0002066, BG0002077, BG0002085, BG0002098	BG0000156, BG0000332, BG0002009, BG0002019, BG0002029, BG0002043, BG0002051, BG0002059, BG0002071, BG0002078, BG0002093, BG0002106, BG0002112	BG0000191, BG0000494, BG0002012, BG0002021, BG0002030, BG0002044, BG0002053, BG0002060, BG0002072, BG0002081, BG0002094, BG0002106, BG0002112	BG0000240, BG0002002, BG0002013, BG0002025, BG0002038, BG0002045, BG0002054, BG0002061, BG0002073, BG0002082, BG0002096, BG0002109, BG0002112	BG0000270, BG0002003, BG0002014, BG0002026, BG0002039, BG0002048, BG0002057, BG0002062, BG0002074, BG0002083, BG0002097, BG0002109, BG0002112
<i>A122 Crex crex</i>	BG0000113, BG0000332, BG0002003, BG0002021, BG0002038, BG0002050, BG0002066, BG0002082, BG0002093, BG0002101, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113	BG0000156, BG0000494, BG0002004, BG0002025, BG0002040, BG0002051, BG0002073, BG0002084, BG0002097, BG0002102, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113	BG0000209, BG0000495, BG0002005, BG0002028, BG0002043, BG0002053, BG0002074, BG0002088, BG0002098, BG0002106, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113	BG0000240, BG0002001, BG0002013, BG0002029, BG0002044, BG0002054, BG0002078, BG0002089, BG0002099, BG0002107, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113	BG0000270, BG0002002, BG0002020, BG0002030, BG0002048, BG0002062, BG0002079, BG0002090, BG0002100, BG0002108, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113
<i>A511 Falco cherrug</i>	BG0000156, BG0002001, BG0002021, BG0002044, BG0002059, BG0002097, BG0002098, BG0002112, BG0002113	BG0000209, BG0002002, BG0002025, BG0002050, BG0002061, BG0002098, BG0002112, BG0002113	BG0000270, BG0002003, BG0002029, BG0002051, BG0002066, BG0002097, BG0002112, BG0002113	BG0000494, BG0002005, BG0002040, BG0002057, BG0002073, BG0002082, BG0002096, BG0002109, BG0002112, BG0002113	BG0000495, BG0002013, BG0002043, BG0002058, BG0002082, BG0002097, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A095 Falco naumanni</i>	BG0000270, BG0002019, BG0002044, BG0002082, BG0002113	BG0002002, BG0002021, BG0002054, BG0002071, BG0002073, BG0002076, BG0002076, BG0002076	BG0002012, BG0002025, BG0002071, BG0002073, BG0002076, BG0002076, BG0002076	BG0002013, BG0002029, BG0002073, BG0002076, BG0002076, BG0002076	BG0002014, BG0002043, BG0002076, BG0002076, BG0002076
<i>A097 Falco vespertinus</i>	BG0000156, BG0002009, BG0002044, BG0002060, BG0002094, BG0002096	BG0000240, BG0002019, BG0002045, BG0002074, BG0002096	BG0000270, BG0002021, BG0002048, BG0002082, BG0002096	BG0002003, BG0002025, BG0002050, BG0002083, BG0002096	BG0002004, BG0002028, BG0002051, BG0002085, BG0002096

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
<i>A339 Lanius minor</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0000494, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002094, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002109
<i>A077 Neophron percnopterus</i>	BG0000209, BG0000270, BG0000332, BG0002003, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002044, BG0002048, BG0002051, BG0002058, BG0002059, BG0002071, BG0002073, BG0002098, BG0002106
<i>A659 Tetrao urogallus</i>	BG0000209, BG0000495, BG0002105, BG0002113
<i>A402 Accipiter brevipes</i>	BG0000156, BG0000209, BG0000240, BG0000332, BG0002002, BG0002003, BG0002009, BG0002012, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002077, BG0002081, BG0002082, BG0002094, BG0002095, BG0002097, BG0002098
<i>A255 Anthus campestris</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0000494, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002074, BG0002077, BG0002078, BG0002081, BG0002082, BG0002085, BG0002090, BG0002093, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002100, BG0002106
<i>A091 Aquila chrysaetos</i>	BG0000113, BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002029,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000				
	BG0002038, BG0002051, BG0002059, BG0002073, BG0002082, BG0002113	BG0002040, BG0002053, BG0002061, BG0002076, BG0002105, BG0002113	BG0002043, BG0002054, BG0002063, BG0002077, BG0002107, BG0002113	BG0002044, BG0002057, BG0002066, BG0002078, BG0002109, BG0002112	BG0002045, BG0002058, BG0002071, BG0002079, BG0002112, BG0002113
A858 <i>Clanga pomarina</i>	BG0000209, BG0002003, BG0002017, BG0002026, BG0002040, BG0002048, BG0002059, BG0002072, BG0002078, BG0002098	BG0000240, BG0002005, BG0002019, BG0002028, BG0002041, BG0002053, BG0002062, BG0002073, BG0002081, BG0002102	BG0000270, BG0002009, BG0002020, BG0002029, BG0002043, BG0002054, BG0002063, BG0002074, BG0002082, BG0002106	BG0000494, BG0002013, BG0002021, BG0002038, BG0002044, BG0002057, BG0002066, BG0002076, BG0002088, BG0002113	BG0002002, BG0002014, BG0002025, BG0002039, BG0002045, BG0002058, BG0002071, BG0002077, BG0002094, BG0002113
A133 <i>Burhinus oedicnemus</i>	BG0000152, BG0000332, BG0002013, BG0002026, BG0002048, BG0002066, BG0002097	BG0000156, BG0002001, BG0002014, BG0002028, BG0002050, BG0002071, BG0002098	BG0000191, BG0002003, BG0002019, BG0002038, BG0002051, BG0002082, BG0002106	BG0000270, BG0002010, BG0002020, BG0002040, BG0002057, BG0002083, BG0002106	BG0000271, BG0002012, BG0002021, BG0002043, BG0002059, BG0002096, BG0002106
A243 <i>Calandrella brachydactyla</i>	BG0000152, BG0002012, BG0002026, BG0002051, BG0002059, BG0002074, BG0002092	BG0000156, BG0002013, BG0002039, BG0002053, BG0002061, BG0002077, BG0002097	BG0002001, BG0002014, BG0002043, BG0002054, BG0002066, BG0002078, BG0002098	BG0002003, BG0002020, BG0002045, BG0002057, BG0002072, BG0002082, BG0002102	BG0002009, BG0002021, BG0002048, BG0002058, BG0002073, BG0002085, BG0002102
A224 <i>Caprimulgus europaeus</i>	BG0000113, BG0000270, BG0002001, BG0002020, BG0002039, BG0002045, BG0002054, BG0002066, BG0002077, BG0002088, BG0002106	BG0000152, BG0000271, BG0002012, BG0002021, BG0002040, BG0002048, BG0002058, BG0002071, BG0002078, BG0002094, BG0002109	BG0000156, BG0000332, BG0002013, BG0002026, BG0002041, BG0002050, BG0002060, BG0002072, BG0002079, BG0002097, BG0002113	BG0000209, BG0000494, BG0002014, BG0002029, BG0002043, BG0002051, BG0002062, BG0002073, BG0002082, BG0002098, BG0002112	BG0000240, BG0000495, BG0002019, BG0002038, BG0002044, BG0002053, BG0002063, BG0002076, BG0002084, BG0002102, BG0002113
A031-B <i>Ciconia</i>	BG0000209, BG0002003, BG0002004	BG0000240, BG0002004, BG0002005	BG0000332, BG0002005, BG0002009	BG0002001, BG0002009, BG0002010	BG0002002, BG0002010, BG0002010

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
<i>ciconia</i>	BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002098, BG0002099, BG0002102, BG0002106, BG0002108, BG0002109, BG0002112
<i>A080 Circaetus gallicus</i>	BG0000240, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002060, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002078, BG0002081, BG0002082, BG0002098, BG0002102, BG0002105, BG0002106, BG0002109, BG0002113
<i>A084 Circus pygargus</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0002001, BG0002004, BG0002009, BG0002013, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002060, BG0002066, BG0002074, BG0002077, BG0002082, BG0002094, BG0002106, BG0002112
<i>A379 Emberiza hortulana</i>	BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002040, BG0002066
<i>A078 Gyps fulvus</i>	BG0000209, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002021, BG0002029, BG0002044, BG0002058, BG0002073
<i>A092 Hieraetus pennatus</i>	BG0000240, BG0000270, BG0000332, BG0002003, BG0002005, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002030, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002081, BG0002082, BG0002094, BG0002097, BG0002098, BG0002106, BG0002112
<i>A439 Hippolais olivetorum</i>	BG0000152, BG0000270, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002050, BG0002051, BG0002059, BG0002060, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002076, BG0002077, BG0002081, BG0002082, BG0002092, BG0002094,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
	BG0002097, BG0002098, BG0002106
A338 <i>Lanius collurio</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0000494, BG0002001, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112
A433 <i>Lanius nubicus</i>	BG0002003, BG0002012, BG0002013, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002076, BG0002078, BG0002081, BG0002098, BG0002106
A246 <i>Lullula arborea</i>	BG0000113, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000273, BG0000332, BG0000494, BG0000495, BG0002001, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002060, BG0002062, BG0002063, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002082, BG0002084, BG0002088, BG0002092, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002100, BG0002102, BG0002105, BG0002106
A242 <i>Melanocorypha calandra</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002043, BG0002053, BG0002054, BG0002066, BG0002076
A533 <i>Oenanthe pleschanka</i>	BG0002051, BG0002097
A072 <i>Pernis apivorus</i>	BG0000113, BG0000209, BG0000240, BG0000332, BG0000494, BG0000495, BG0002001, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002053, BG0002054, BG0002058, BG0002060, BG0002062, BG0002063, BG0002066, BG0002071, BG0002072,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000				
	BG0002073, BG0002079, BG0002102, BG0002113	BG0002074, BG0002082, BG0002105,	BG0002076, BG0002088, BG0002106,	BG0002077, BG0002094, BG0002109,	BG0002078, BG0002098, BG0002112,
<i>A307 Sylvia nisoria</i>	BG0000152, BG0000271, BG0002003, BG0002013, BG0002026, BG0002041, BG0002050, BG0002058, BG0002066, BG0002076, BG0002084, BG0002102, BG0002113	BG0000156, BG0000332, BG0002005, BG0002014, BG0002029, BG0002043, BG0002051, BG0002059, BG0002071, BG0002077, BG0002094, BG0002105,	BG0000209, BG0000494, BG0002009, BG0002017, BG0002038, BG0002044, BG0002053, BG0002060, BG0002072, BG0002078, BG0002096, BG0002106,	BG0000240, BG0002001, BG0002010, BG0002019, BG0002039, BG0002045, BG0002054, BG0002061, BG0002073, BG0002079, BG0002097, BG0002109,	BG0000241, BG0002002, BG0002012, BG0002021, BG0002040, BG0002048, BG0002057, BG0002062, BG0002074, BG0002082, BG0002098, BG0002112,
<i>A142 Vanellus vanellus</i>	BG0000152, BG0000270, BG0002006, BG0002019, BG0002030, BG0002045, BG0002059, BG0002085, BG0002096,	BG0000156, BG0000271, BG0002009, BG0002020, BG0002038, BG0002048, BG0002062, BG0002086,	BG0000191, BG0000273, BG0002010, BG0002024, BG0002040, BG0002050, BG0002077, BG0002088, BG0002104,	BG0000240, BG0002002, BG0002013, BG0002028, BG0002041, BG0002051, BG0002081, BG0002094,	BG0000242, BG0002004, BG0002017, BG0002029, BG0002043, BG0002058, BG0002084, BG0002095,

33 Мярка 33: ПОДОБРЯВАНЕ/ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И НА ВИДОВЕ ВИШИ РАСТЕНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИНВАЗИВНИ ЧУЖДИ ВИДОВЕ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 6210, 6220, 6250, 6260, 62A0, 6430, 6440, 6510, 1902 *Cypripedium calceolus* (Венерина пантофка, Венерина обувка), 4091 *Crambe tataria* (Татарско зеле), 1381 *Dicranum viride*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда прилагане на управленски практики, насочени към намаляване въздействието на инвазивните чужди видове върху природните местообитания чрез премахване / отстраняване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието. Инвазивните чужди видове (ИЧВ) са идентифицирани, съгласно „Списък с инвазивните чужди видове растения“, които ИАОС докладва към Европейската агенция по околна среда в Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република

България по индикатор "Инвазивни чужди видове за България / SEBI 2010 Инвазивни чужди видове за Европа" и списъка с ИЧВ, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета).

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. За типовете природни местообитания:

- ✓ Идентификацията на ИЧВ (*Ailanthus altissima*, *Robinia pseudoacacia*, *Amorpha fruticosa*, *Gleditsia triacanthos*, *Acer negundo*, *Elaeagnus angustifolia* и др.) в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието;
- ✓ Дейности по прилагане на плана за премахване на ИЧВ;

2. За 2125 *Potentilla emilii-popii* (Емилипопово прозорче), 4091 *Crambe tataria* (Татарско зеле), 4096 *Gladiolus palustris* (Блатно петльово перо): премахване на инвазивни чужди видове и конкурентни местни дървесни и храстови видове в полигоните с находища на видовете.

3. За 1428 *Marsilea quadrifolia* (Четирилистна марсilea, Четирилистно разковниче): премахване на конкурентни растителни видове.

4. За 6927 *Himantoglossum caprinum* (Пърчовка): отстраняване на дървесна и храстова растителност в границите на находищата на вида.

5. За 1902 *Cypripedium calceolus* (Венерина пантофка, Венерина обувка): отсичане на отделни дървета и клони за просветляване на находищата на вида.

6. "Подсилване" на популацията на видове висши растения:

- ✓ За 4091 *Crambe tataria* (Татарско зеле): подсилване на популациите чрез събиране на семена от находищата на вида, покълване на семената в инвитро условия и отглеждането на млади растения, адаптиране на младите растения и въвеждането им в същото находище и в близост до майчините растения, от където са взети семената; събиране и засяване на част от семената директно на терен на подходящи места в близост до майчиното растение.
- ✓ За 1381 *Dicranum viride*: повишаване плътността на популацията чрез размножаване *ex situ* на взети от находището растения, адаптиране и реинтродукция в находища на вида в близост до ДДС "Миджур" и в района на вододайна зона "Бела вода".
- ✓ За 1902 *Cypripedium calceolus* (Венерина пантофка, Венерина обувка): подсилване на популациите чрез събиране на семена от находищата на вида, покълване на семената в инвитро условия и отглеждането на млади растения, адаптиране на младите растения и въвеждането им в същото находище и в близост до майчините растения, от където са взети семената.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
6210	BG0000239, BG0001014, BG0001037
6220	BG0001011
6250	BG0000181, BG0000199, BG0000239, BG0000240, BG0000241, BG0000497, BG0000509, BG0000530, BG0000613
6260	BG0000497
62A0	BG0001014
6430	BG0002018
6440	BG0000497
6510	BG0000230, BG0000498
1428 <i>Marsilea quadrifolia</i> (Четирилистна марсиля, Четирилистно разковниче)	Находищата на вида в BG000239, BG0000396
1902 <i>Cypripedium calceolus</i> (Венерина пантофка, Венерина обувка)	Всички известни находища на вида в зона BG0001031
2125 <i>Potentilla emilii-popii</i> (Емилипопово прозорче)	BG0000106, BG0000107, BG0000130, BG0000573
4091 <i>Crambe tataria</i> (Татарско зеле)	BG0000233, BG0000573, BG0001004
4096 <i>Gladiolus palustris</i> (Блатно петльово перо)	BG0000626, BG0001028, BG0001030
6927 <i>Himantoglossum</i>	BG0000104, BG0000116, BG0000117, BG0000118, BG0000149, BG0000164, BG0000166, BG0000213, BG0000214, BG0000217,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
<i>caprinum</i> (Пърчовка)	BG0000218, BG0000322, BG0000382, BG0000399, BG0000421, BG0000501, BG0000573, BG0000608, BG0000615, BG0000623, BG0000624, BG0001011, BG0001012, BG0001028, BG0001040, BG0001042, BG0001375, BG0001493
6996 <i>Dactylorhiza kalopissii</i> (Калописиев дланокоренник)	BG0000164, BG0000192, BG0000626, BG0001028, BG0001031
1381 <i>Dicranum viride</i>	Само за „подсилване“ на популацията на вида в зона BG0001040

34 МЯРКА 34: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ В ПОСТОЯННО ЗАТРЕВЕНИ ПЛОЩИ, В ГНЕЗДОВИ РАЙОНИ НА ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: A404 *Aquila heliaca*, A404 *Neophron pernopterus*, A122 *Crex crex*, A858 *Clanga pomarina*, A095 *Falco naumanni*, A511 *Falco cherrug*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към:

- ✓ Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи.

В посочения контекст мярката включва следните дейности

1. Превръщане на обработваеми земи в постоянно затревени площи, в гнездовите райони на посочените видове птици.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A404 <i>Aquila heliaca</i>	BG0000113, BG0000270, BG0000494, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002014, BG0002019, BG0002021, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002048, BG0002051, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002073, BG0002082, BG0002094, BG0002098, BG0002106
A122 <i>Crex crex</i>	BG0000113, BG0000156, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000332, BG0000494, BG0000495, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002013, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002038, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002062,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
	BG0002066, BG0002073, BG0002074, BG0002078, BG0002079, BG0002082, BG0002084, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002093, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113
<i>A511 Falco cherrug</i>	BG0000156, BG0000209, BG0000270, BG0000494, BG0000495, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002013, BG0002021, BG0002025, BG0002029, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002050, BG0002051, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002061, BG0002066, BG0002073, BG0002082, BG0002097, BG0002098, BG0002112, BG0002113
<i>A095 Falco naumanni</i>	BG0000270, BG0002002, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002021, BG0002025, BG0002029, BG0002043, BG0002044, BG0002054, BG0002071, BG0002073, BG0002076, BG0002082, BG0002113
<i>A077 Neophron percnopterus</i>	BG0000209, BG0000270, BG0000332, BG0002003, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002044, BG0002048, BG0002051, BG0002058, BG0002059, BG0002071, BG0002073, BG0002098, BG0002106
<i>A858 Clanga pomarina</i>	BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000494, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002062, BG0002063, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002081, BG0002082, BG0002088, BG0002094, BG0002098, BG0002102, BG0002106, BG0002113

35 Мярка 35: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ ВИСШИ РАСТЕНИЯ ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЕТО ИМ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1428 *Marsilea quadrifolia* (Четирилистна марсиля, Четирилистно разковниче), 1902 *Cypripedium calceolus* (Венерина пантофка, Венерина обувка), 2125 *Potentilla emilii-popii* (Емилипопово прозорче), 4091 *Crambe tataria* (Татарско зеле), 4096 *Gladiolus palustris* (Блатно петльово перо), 6927 *Himantoglossum caprinum* (Пърчовка)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на следните дейности:

1. За 2125 *Potentilla emilii-popii* (Емилипопово прозорче), 4091 *Crambe tataria* (Татарско зеле), 4096 *Gladiolus palustris* (Блатно петльово перо), 6996 *Dactylorhiza kalopissii* (Калописиев дланокоренник): премахване на инвазивни чужди видове и конкурентни местни дървесни и храстови видове в полигоните с находища на видовете.
2. За 1428 *Marsilea quadrifolia* (Четирилистна марсиля, Четирилистно разковниче): премахване на конкурентни растителни видове
3. За 6927 *Himantoglossum caprinum* (Пърчовка): отстраняване на дървесна и храстова растителност в границите на находищата на вида.
4. За 1902 *Cypripedium calceolus* (Венерина пантофка, Венерина обувка): отсичане на отделни дървета и клони за просветляване на находищата на вида.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обект	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1428 <i>Marsilea quadrifolia</i> (Четирилистна марсиля, Четирилистно разковниче)	Находищата на вида в BG000239, BG0000396
1902 <i>Cypripedium calceolus</i> (Венерина пантофка, Венерина обувка)	Всички известни находища на вида в зона BG0001031
2125 <i>Potentilla emilii-popii</i> (Емилипопово прозорче)	BG0000106, BG0000107, BG0000130, BG0000573
4091 <i>Crambe tataria</i> (Татарско зеле)	BG0000233, BG0000573, BG0001004
4096 <i>Gladiolus palustris</i> (Блатно петльово перо)	BG0000626, BG0001028, BG0001030
6927 <i>Himantoglossum caprinum</i> (Пърчовка)	BG0000104, BG0000116, BG0000117, BG0000118, BG0000149, BG0000164, BG0000166, BG0000213, BG0000214, BG0000217, BG0000218, BG0000322, BG0000382, BG0000399, BG0000421, BG0000501, BG0000573, BG0000608, BG0000615, BG0000623, BG0000624, BG0001011, BG0001012, BG0001028, BG0001040, BG0001042, BG0001375, BG0001493

36 Мярка 36: Подобряване на природозащитното състояние на тревни типове природни местообитания чрез закупуване/отчуждаване на земи, включително компенсация за правото на строеж

Целеви обекти, обхванати от мярката: 62C0

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към закупуване/отчуждаване на земи, включително компенсация за правото на строеж, в т.ч.:

1. Експертна оценка на значимостта на конкретни имоти по отношение на опазването на целевите типове природни местообитания.
2. Разработване на схеми за придобиване на собствеността на имоти от страна на държавата – схема за закупуване, схема за компенсиране с други имоти.
3. Прилагане на разработените схеми и комуникация със заинтересованите страни. Приоритетно прилагане на мярката за имоти - урбанизирани територии.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
62C0	BG0000102, BG0000107, BG0000130, BG0000154, BG0000573, BG0000621, BG0000623, BG0000635

37 Мярка 37: Подобряване на състоянието на местообитанията на видове птици чрез прилагане и преминаване на/към биологично земеделие

Целеви обекти, обхванати от мярката: A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A878 *Alectoris graeca*, A394 *Anser albifrons*, A043 *Anser anser*, A042 *Anser erythropus*, A702 *Anser fabalis*, A255 *Anthus campestris*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A396 *Branta ruficollis*, A133 *Burhinus oedicephalus*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A243 *Calandrella brachydactyla*, A224 *Caprimulgus europaeus*, A031-B *Ciconia ciconia*, A080 *Circaetus gallicus*, A081 *Circus aeruginosus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A037 *Cygnus columbianus bewickii*, A038 *Cygnus cygnus*, A036 *Cygnus olor*, A429 *Dendrocygus syriacus*, A379 *Emberiza hortulana*, A095 *Falco naumanni*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A135 *Glareola pratensis*, A078 *Gyps fulvus*, A092 *Hieraaetus pennatus*, A131 *Himantopus himantopus*, A439 *Hippoboscus olivaceus*, A338 *Lanius collurio*, A339 *Lanius minor*, A433 *Lanius nubicus*, A246 *Lullula arborea*, A242 *Melanocorypha calandra*, A073 *Milvus migrans*, A077 *Neophron percnopterus*, A533 *Oenanthe pleschanka*, A129 *Otis tarda*, A072 *Pernis ptilorhynchus*, A234 *Picus canus*, A032 *Plegadis falcinellus*, A119 *Porzana porzana*, A893 *Zapornia pusilla*, A307 *Sylvia nisoria*, A165 *Tringa ochropus*, A162 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и подобряване на местообитанията на защитени видове птици в обработваеми земи с орнитологично значение, чрез преминаване към биологично земеделие в пасища.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A084 Circus pygargus</i>	BG0000240, BG0002001, BG0002004, BG0002009, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002066, BG0002074, BG0002094, BG0002106, BG0002112
<i>A404 Aquila heliaca,</i> <i>A858 Clanga pomarina,</i> <i>A231 Coracias garrulus,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A131 Himantopus himantopus,</i> <i>A339 Lanius minor,</i> <i>A433 Lanius nubicus,</i> <i>A073 Milvus migrans</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002066, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002106, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A404 Aquila heliaca, A133 Burhinus oedicnemus,</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni, A135 Glareola pratincola,</i> <i>A439 Hippoboscidae olivatorum,</i> <i>A338 Lanius collurio, A339 Lanius minor, A433 Lanius nubicus, A242 Melanocorypha calandra,</i> <i>A129 Otis tarda,</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A307 Sylvia nisoria</i>	BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002106, BG0002107, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A402 Accipiter brevipes,</i> <i>A899 Accipiter gentilis,</i> <i>A898 Accipiter nisus,</i> <i>A878 Alectoris graeca,</i> <i>A255 Anthus campestris,</i> <i>A091 Aquila chrysaetos,</i> <i>A404 Aquila heliaca,</i> <i>A858 Clanga pomarina,</i> <i>A133 Burhinus oediconemus,</i> <i>A087 Buteo buteo,</i> <i>A403 Buteo rufinus,</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla,</i> <i>A224 Caprimulgus europaeus,</i> <i>A031-B Ciconia ciconia,</i> <i>A080 Circaetus gallicus,</i> <i>A081 Circus aeruginosus,</i> <i>A084 Circus pygargus,</i> <i>A231 Coracias garrulus,</i> <i>A429 Dendrocopos syriacus,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A097 Falco vespertinus,</i> <i>A135 Glareola pratincola,</i> <i>A078 Gyps fulvus,</i> <i>A092 Hieraaetus pennatus,</i> <i>A131 Himantopus himantopus, A439 Hippolais olivetorum,</i> <i>A338 Lanius collurio,</i> <i>A339 Lanius minor,</i> <i>A433 Lanius nubicus,</i> <i>A246 Lullula arborea,</i> <i>A242 Melanocorypha calandra, A073 Milvus migrans,</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002103, BG0002104, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113, BG0002114

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A077 Neophron percnopterus, A533 Oenanthe pleschanka, A072 Pernis apivorus, A234 Picus canus, A032 Plegadis falcinellus, A119 Porzana porzana, A893 Zapornia pusilla, A307 Sylvia nisoria, A165 Tringa ochropus, A162 Tringa totanus, A142 Vanellus vanellus</i>	
<i>A429 Dendrocopos syriacus, A379 Emberiza hortulana, A339 Lanius minor, A433 Lanius nubicus</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A394 Anser albifrons, A043 Anser anser, A042 Anser erythropus, A702 Anser fabalis, A396 Branta ruficollis, A037 Cygnus columbianus bewickii, A038 Cygnus cygnus, A036 Cygnus olor</i>	BG0000156, BG0000270, BG0002009, BG0002050, BG0002051, BG0002083, BG0002085

38 Мярка 38: Натура 2000 в пасища и ливади

Целеви обекти, обхванати от мярката: природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с пасищата и ливадите – 200 000 x 20 евро

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за земеделски дейности, включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Мярката ще се прилага за всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
Видове, чиито местообитания съвпадат с пасищата и ливадите	Всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

39 Мярка 39: Поддържане и подобряване на местообитанията на Червеногушата гъска в обработваеми земи в Натура 2000

Целеви обекти, обхванати от мярката: A396 *Branta ruficollis*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и подобряване на местообитанията на Червеногушата гъска в обработваеми земи с орнитологично значение, чрез:

- ✓ Засяване и отглеждане на минимум 50% есенни зърнено-житни култури и минимум 30% царевица от заявената площ в местообитанията на вида.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A396 <i>Branta ruficollis</i>	BG0000156, BG0002050

40   **Мярка 40: Поддържане и подобряване на елементите на зелената инфраструктура в местообитанията на защитени видове птици в обработваеми земи**

Целеви обекти, обхванати от мярката: A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A878 *Alectoris graeca*, A394 *Anser albifrons*, A043 *Anser anser*, A042 *Anser erythropus*, A702 *Anser fabalis*, A255 *Anthus campestris*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A133 *Burhinus oedicephalus*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A243 *Calandrella brachydactyla*, A224 *Caprimulgus europaeus*, A031-B *Ciconia ciconia*, A080 *Circaetus gallicus*, A081 *Circus aeruginosus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A037 *Cygnus columbianus bewickii*, A038 *Cygnus cygnus*, A036 *Cygnus olor*, A429 *Dendrocopos syriacus*, A379 *Emberiza hortulana*, A095 *Falco naumanni*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A135 *Glareola pratincola*, A078 *Gyps fulvus*, A092 *Hieraaetus pennatus*, A131 *Himantopus himantopus*, A439 *Hippolais olivetorum*, A338 *Lanius collurio*, A339 *Lanius minor*, A433 *Lanius nubicus*, A246 *Lullula arborea*, A242 *Melanocorypha calandra*, A073 *Milvus migrans*, A077 *Neophron percnopterus*, A533 *Oenanthe pleschanka*, A129 *Otis tarda*, A072 *Pernis apivorus*, A234 *Picus canus*, A032 *Plegadis falcinellus*, A119 *Porzana porzana*, A893 *Zapornia pusilla*, A307 *Sylvia nisoria*, A165 *Tringa ochropus*, A162 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към осигуряване на подходящи места за гнездене и хранене на видове птици в обработваеми земи чрез поддържане и подобряване на екологичната инфраструктура, в т.ч.:

- ✓ Живи плетове и/или Редици от дървета и/или Формации от дървесно-храстова растителност - задължително почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците. Поддържане на живите плетове чрез подрязване и оформяне на зелените плетове извън периода на гнездене на птиците. Почистване на сухи клони и ниски клони до 1.5 м. височина извън периода на гнездене на птиците. Поддържане на сервитутните ивици чрез косене или мулчиране най малко 1 път годишно извън периода на гнездене на птиците. Не се извършват третирания с препарати за растителна защита;
- ✓ Отделни дървета - задължително почистване на сухи клони и ниски клони до 1.5 м. височина, както и поддържане на сервитутните ивици чрез косене или мулчиране най малко 1 път годишно извън периодите на гнездене на птиците;
- ✓ Дървета в група - задължително почистване на ниски клони до височина 1,5 метра при редиците от дървета, извън периодите на гнездене на птиците. Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците, както и поддържане на сервитутните ивици чрез косене или мулчиране най малко 1 път годишно извън периодите на гнездене на птиците;
- ✓ Дървесни противо-ерозионни пояси - задължително почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците; задължително почистване на сухи храстовидни видове, извън периодите на гнездене на птиците; задължително почистване на ниски клони до височина 1,5 метра, извън периодите на гнездене на птиците; задължителни косене или мулчиране най малко 1 път годишно на сервитутните ивици извън периодите на гнездене на птиците; запазване на съществуващата дървесна растителност с изключение на инвазивните видове;

- ✓ Синори - задължителни косене или мулчиране най малко 1 път годишно на териториите в границите на синорите, като дейностите следва да се извършат извън периодите на гнездене на птиците. Поддръжката на синора може да се осъществява и само от страната на съответния ползвател или собственик. Не се извършват третириания с препарати за растителна защита;
- ✓ Влажни зони - поддържане на крайбрежната растителност чрез изрязване и отстраняване на нежеланата растителност в периоди извън гнездене на птиците. Поддържане на естествен тревостой при ниски води на акваторията ако такъв съществува без дрениране на площите. Не разораване и/или отводняване на езерцата. Не използване на Първа група Препарати за Растителна Защита (ПРЗ) в Територии граничещи на акваториите;
- ✓ Зелени зони около водни течения - задължителни косене или мулчиране най-малко 1 път годишно на сервитутните ивици, като дейностите следва да се извършат извън периодите на гнездене на птиците. Отстраняване на сухи дървета, отстраняване на храсти и инвазивни видове извън периодите на гнездене на птиците. Не се извършват третириания с препарати за растителна защита;
- ✓ Тераси - поддържане на терасите в добро техническо състояние и почистване на инвазивната растителност извън гнезденето на птиците, подзидване и/или подходящо укрепване с цел на поддържане на целостта на терасите. Запазване на дървесната растителност на терасите. Не се извършват третириания с препарати за растителна защита.

Планираната за поддържане зелена инфраструктура следва да бъде най-малко 10% от обработваемата земя.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A084 <i>Circus pygargus</i>	BG0000240, BG0002001, BG0002004, BG0002009, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002066, BG0002074, BG0002094, BG0002106, BG0002112
A404 <i>Aquila heliaca</i> , A858 <i>Clanga pomarina</i> , A231 <i>Coracias garrulus</i> , A379 <i>Emberiza hortulana</i> , A095 <i>Falco naumanni</i> , A099 <i>Falco subbuteo</i> , A096 <i>Falco tinnunculus</i> , A131 <i>Himantopus himantopus</i> , A339 <i>Lanius minor</i> , A433 <i>Lanius nubicus</i> , A073 <i>Milvus migrans</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
	BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002066, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002106, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A404 Aquila heliaca</i> <i>A133 Burhinus oediconemus</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla</i> <i>A379 Emberiza hortulana</i> <i>A095 Falco naumanni</i> <i>A135 Glareola pratincola</i> <i>A439 Hippolais olivetorum</i> <i>A338 Lanius collurio</i> <i>A339 Lanius minor</i> <i>A433 Lanius nubicus</i> <i>A242 Melanocorypha calandra</i> <i>A129 Otis tarda</i> <i>A307 Sylvia nisoria</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002106, BG0002107, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A402 Accipiter brevipes</i> <i>A899 Accipiter gentilis</i> <i>A898 Accipiter nisus</i> <i>A878 Alectoris graeca</i> <i>A255 Anthus campestris</i> <i>A091 Aquila chrysaetos</i> <i>A404 Aquila heliaca</i> <i>A858 Clanga pomarina</i> <i>A133 Burhinus oediconemus</i> <i>A087 Buteo buteo</i> <i>A403 Buteo rufinus</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A243 Calandrella brachydactyla</i> <i>A224 Caprimulgus europaeus</i> <i>A031-B Ciconia ciconia</i> <i>A080 Circaetus gallicus</i> <i>A081 Circus aeruginosus</i> <i>A084 Circus pygargus</i> <i>A231 Coracias garrulus</i> <i>A429 Dendrocopos syriacus</i> <i>A379 Emberiza hortulana</i> <i>A095 Falco naumanni</i> <i>A099 Falco subbuteo</i> <i>A096 Falco tinnunculus</i> <i>A097 Falco vespertinus</i> <i>A135 Glareola pratincola</i> <i>A078 Gyps fulvus</i> <i>A092 Hieraaetus pennatus</i> <i>A131 Himantopus himantopus</i> <i>A439 Hippolais olivetorum</i> <i>A338 Lanius collurio</i> <i>A339 Lanius minor</i> <i>A433 Lanius nubicus</i> <i>A246 Lullula arborea</i> <i>A242 Melanocorypha calandra</i> <i>A073 Milvus migrans</i> <i>A077 Neophron percnopterus</i> <i>A533 Oenanthe pleschanka</i> <i>A072 Pernis apivorus</i> <i>A234 Picus canus</i> <i>A032 Plegadis falcinellus</i> <i>A119 Porzana porzana</i> <i>A893 Zapornia pusilla</i> <i>A307 Sylvia nisoria</i> <i>A165 Tringa ochropus</i> <i>A162 Tringa totanus</i> <i>A142 Vanellus vanellus</i>	BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002103, BG0002104, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113, BG0002114
<i>A429 Dendrocopos syriacus</i> <i>A379 Emberiza hortulana</i> <i>A339 Lanius minor</i> <i>A433 Lanius nubicus</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
	BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002112, BG0002113
A394 <i>Anser albifrons</i> A043 <i>Anser anser</i> A042 <i>Anser erythropus</i> A702 <i>Anser fabalis</i> A396 <i>Branta ruficollis</i> A037 <i>Cygnus columbianus bewickii</i> A038 <i>Cygnus cygnus</i> A036 <i>Cygnus olor</i>	BG0000156, BG0000270, BG0002009, BG0002050, BG0002051, BG0002083, BG0002085

41 Мярка 41: Поддържане и подобряване на местообитанията на защитени видове птици в обработваеми земи чрез разнообразяване на отглежданите културите

Целеви обекти, обхванати от мярката: A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Burhinus oedicnemus*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A243 *Calandrella brachydactyla*, A224 *Caprimulgus europaeus*, A031-B *Ciconia ciconia*, A080 *Circaetus gallicus*, A081 *Circus aeruginosus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A037 *Cygnus columbianus bewickii*, A379 *Emberiza hortulana*, A095 *Falco naumanni*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A439 *Hippolais olivetorum*, A338 *Lanius collurio*, A339 *Lanius minor*, A433 *Lanius nubicus*, A246 *Lullula arborea*, A242 *Melanocorypha calandra*, A073 *Milvus migrans*, A533 *Oenanthe pleschanka*, A307 *Sylvia nisoria*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и подобряване на местообитанията на защитени видове птици в обработваеми земи чрез разнообразяване на отглежданите култури.

В този контекст, мярката включва:

- ✓ Увеличаване на броя на културите, отглеждани в стопанството, което увеличава разнообразието в хранителната база на птиците и води до създаване на

разнообразни местообитания, подходящи за различни видове птици. Това включва и оставена под угар земя, треви и тревни фуражи;

- ✓ Неизвършване на почвообработка в периода от прибирането на реколтата до 30 септември.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A084 Circus pygargus</i>	BG0000240, BG0002001, BG0002004, BG0002009, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002066, BG0002074, BG0002094, BG0002106, BG0002112
<i>A404 Aquila heliaca,</i> <i>A858 Clanga pomarina,</i> <i>A231 Coracias garrulus,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A131 Himantopus himantopus,</i> <i>A339 Lanius minor,</i> <i>A433 Lanius nubicus,</i> <i>A073 Milvus migrans</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002066, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002106, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A404 Aquila heliaca, A133 Burhinus oedicnemus,</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni, A135 Glareola pratincola,</i> <i>A439 Hippolais olivetorum,</i> <i>A338 Lanius collurio, A339 Lanius minor, A433 Lanius nubicus, A242 Melanocorypha calandra,</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A129 Otis tarda,</i> <i>A307 Sylvia nisoria</i>	BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002106, BG0002107, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A402 Accipiter brevipes,</i> <i>A899 Accipiter gentilis,</i> <i>A898 Accipiter nisus,</i> <i>A878 Alectoris graeca,</i> <i>A255 Anthus campestris,</i> <i>A091 Aquila chrysaetos,</i> <i>A404 Aquila heliaca,</i> <i>A858 Clanga pomarina,</i> <i>A133 Burhinus oediconemus,</i> <i>A087 Buteo buteo,</i> <i>A403 Buteo rufinus,</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla,</i> <i>A224 Caprimulgus europaeus,</i> <i>A031-B Ciconia ciconia,</i> <i>A080 Circaetus gallicus,</i> <i>A081 Circus aeruginosus,</i> <i>A084 Circus pygargus,</i> <i>A231 Coracias garrulus,</i> <i>A429 Dendrocopos syriacus,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A097 Falco vespertinus,</i> <i>A135 Glareola pratincola,</i> <i>A078 Gyps fulvus,</i> <i>A092 Hieraaetus pennatus,</i> <i>A131 Himantopus himantopus, A439</i> <i>Hippolais olivetorum,</i> <i>A338 Lanius collurio,</i> <i>A339 Lanius minor,</i> <i>A433 Lanius nubicus,</i> <i>A246 Lullula arborea,</i> <i>A242 Melanocorypha calandra, A073</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002089, BG0002090, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002103, BG0002104, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>Milvus migrans</i> , <i>A077 Neophron percnopterus</i> , <i>A533</i> <i>Oenanthe pleschanka</i> , <i>A072 Pernis apivorus</i> , <i>A234 Picus canus</i> , <i>A032 Plegadis falcinellus</i> , <i>A119 Porzana porzana</i> , <i>A893 Zapornia pusilla</i> , <i>A307 Sylvia nisoria</i> , <i>A165 Tringa ochropus</i> , <i>A162 Tringa totanus</i> , <i>A142 Vanellus vanellus</i>	BG0002113, BG0002114
<i>A429 Dendrocopos syriacus</i> , <i>A379</i> <i>Emberiza hortulana</i> , <i>A339 Lanius minor</i> , <i>A433 Lanius nubicus</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A394 Anser albifrons</i> , <i>A043 Anser anser</i> , <i>A042 Anser erythropus</i> , <i>A702 Anser fabalis</i> , <i>A396 Branta ruficollis</i> , <i>A037 Cygnus columbianus bewickii</i> , <i>A038 Cygnus cygnus</i> , <i>A036 Cygnus olor</i>	BG0000156, BG0000270, BG0002009, BG0002050, BG0002051, BG0002083, BG0002085

42 МЯРКА 42: ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ В ОРИЗИЩАТА

Целеви обекти, обхванати от мярката: A142 *Vanellus vanellus*, A162 *Tringa totanus*, A156 *Limosa limosa*, A768 *Numenius arquata*, A861 *Philomachus pugnax*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и подобряване на местообитанията на защитени видове птици в оризищата чрез изпълняване на една или няколко от изброените дейности:

1. Наводняване на почиващи оризови клетки

1.1. Продължителност: най-малко 6 месеца, в периода април – октомври, с по-високо заплащане за месец април.

1.2. Зона на наводняване:

2.2.1. минимум 4 ha в една или съседни оризови клетки;

2.2.2. плитко наводняване на терена, с препоръчителна дълбочина средно до 15 см. Допустимо е отклонение от препоръчителната средна дълбочина в период от последователни 7 дни.

2. Наводняване на продуктивни оризища извън вегетационния период

2.1. Продължителност: най-малко 4 месеца по избор на фермера, в периода ноември – април, с по-високо заплащане за месец април.

2.2. Зона на наводняване:

2.2.1. минимум 4 ha, в една или съседни оризови клетки;

2.2.2. плитко наводняване на терена, с препоръчителна дълбочина средно до 15 см. Допустимо е отклонение от препоръчителната средна дълбочина в период от последователни 14 дни.

3. Ограничаване използването на препарати за растителна защита (ПРЗ)

Неизползване на Първа група препарати за растителна защита в площите, декларирани като оризища.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A142 <i>Vanellus vanellus</i> , A162 <i>Tringa totanus</i> , A156 <i>Limosa limosa</i> , A768 <i>Numenius arquata</i> , A861 <i>Philomachus pugnax</i>	Защитени зони, в които има оризища.

43 МЯРКА 43: ПОДДЪРЖАНЕ НА МОЗАЕЧНИЯ ЛАНДШАФТ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ СЪС СМЕСЕНО ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: A247 *Alauda arvensis*, A251 *Hirundo rustica*, A341 *Lanius senator*, A275 *Saxicola rubetra*, A210 *Streptopelia turtur*, A244 *Galerida cristata*, A644 *Perdix perdix*, A084 *Circus pygargus*, A376 *Emberiza citrinella*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към:

- ✓ запазване на смесеното земеползване на ниво физически блок (за физическите блокове със смесено земеползване) чрез допълнително плащане към основното подпомагане на доходите за устойчивост на земеделските стопани. Това следва да бъде постигнато чрез поддържане на най-малко два от следните типове земеползване - обработваеми земи, постоянно затревени площи, трайни насаждения. Плащането е за всички земеделски стопани, обработващи земи в блокове със смесено земеползване, които запазят непроменен типа земеползване в своите парцели;
- ✓ поддържане на зелена инфраструктура (съгласно Мярка 39) и/или формации от дървесно-храстова растителност – до 10% от декларираните за подпомагане площи. Допълнително заплащане при поддържане на повече от 10% до 20% зелена инфраструктура и/или формации от дървесно-храстова растителност от декларираните за подпомагане площи (за физическите блокове със смесено земеползване).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A247 <i>Alauda arvensis</i> , A251 <i>Hirundo rustica</i> , A341 <i>Lanius senator</i> , A275 <i>Saxicola rubetra</i> , A210 <i>Streptopelia turtur</i> , A244 <i>Galerida cristata</i> , A644 <i>Perdix perdix</i> , A084 <i>Circus pygargus</i> , A376 <i>Emberiza citrinella</i>	За всички защитени зони, чиито територии съвпадат с площта на физическите блокове със смесено земеползване

44 МЯРКА 44: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ И ПРЕМИНАВАНЕ НА/КЪМ БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A878 *Alectoris graeca*, A394 *Anser albifrons*, A043 *Anser anser*, A042 *Anser erythropus*, A702 *Anser fabalis*, A255 *Anthus campestris*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A396 *Branta ruficollis*, A133 *Burhinus oedicnemus*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A243 *Calandrella brachydactyla*, A224 *Caprimulgus europaeus*, A031-B *Ciconia ciconia*, A080 *Circus gallicus*, A081 *Circus aeruginosus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A037 *Cygnus columbianus bewickii*, A038 *Cygnus cygnus*, A036 *Cygnus olor*, A429 *Dendrocopos syriacus*, A379 *Emberiza hortulana*, A095 *Falco naumanni*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A135 *Glareola pratincola*, A078 *Gyps fulvus*, A092 *Hieraaetus*

pennatus, A131 *Himantopus himantopus*, A439 *Hippolais olivetorum*, A338 *Lanius collurio*, A339 *Lanius minor*, A433 *Lanius nubicus*, A246 *Lullula arborea*, A242 *Melanocorypha calandra*, A073 *Milvus migrans*, A077 *Neophron percnopterus*, A533 *Oenanthe pleschanka*, A129 *Otis tarda*, A072 *Pernis apivorus*, A234 *Picus canus*, A032 *Plegadis falcinellus*, A119 *Porzana porzana*, A893 *Zapornia pusilla*, A307 *Sylvia nisoria*, A165 *Tringa ochropus*, A162 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане и подобряване на местообитанията на защитени видове птици в обработваеми земи с орнитологично значение, чрез преминаване към биологично земеделие в обработваеми земи.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A084 <i>Circus pygargus</i>	BG0000240, BG0002001, BG0002004, BG0002009, BG0002020, BG0002021, BG0002026, BG0002028, BG0002066, BG0002074, BG0002094, BG0002106, BG0002112
A404 <i>Aquila heliaca</i> , A858 <i>Clanga pomarina</i> , A231 <i>Coracias garrulus</i> , A379 <i>Emberiza hortulana</i> , A095 <i>Falco naumanni</i> , A099 <i>Falco subbuteo</i> , A096 <i>Falco tinnunculus</i> , A131 <i>Himantopus himantopus</i> , A339 <i>Lanius minor</i> , A433 <i>Lanius nubicus</i> , A073 <i>Milvus migrans</i>	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002066, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002106, BG0002109, BG0002112, BG0002113
A404 <i>Aquila heliaca</i> , A133 <i>Burhinus oedicnemus</i> , A243 <i>Calandrella brachydactyla</i> ,	BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000240, BG0000270, BG0000271, BG0000332, BG0002001, BG0002002,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni, A135</i> <i>Glareola pratincola,</i> <i>A439 Hippolais olivetorum,</i> <i>A338 Lanius collurio, A339 Lanius</i> <i>minor, A433 Lanius nubicus, A242</i> <i>Melanocorypha calandra,</i> <i>A129 Otis tarda,</i> <i>A307 Sylvia nisoria</i>	BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002106, BG0002107, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A402 Accipiter brevipes,</i> <i>A899 Accipiter gentilis,</i> <i>A898 Accipiter nisus,</i> <i>A878 Alectoris graeca,</i> <i>A255 Anthus campestris,</i> <i>A091 Aquila chrysaetos,</i> <i>A404 Aquila heliaca,</i> <i>A858 Clanga pomarina,</i> <i>A133 Burhinus oediconemus,</i> <i>A087 Buteo buteo,</i> <i>A403 Buteo rufinus,</i> <i>A243 Calandrella brachydactyla,</i> <i>A224 Caprimulgus europaeus,</i> <i>A031-B Ciconia ciconia,</i> <i>A080 Circaetus gallicus,</i> <i>A081 Circus aeruginosus,</i> <i>A084 Circus pygargus,</i> <i>A231 Coracias garrulus,</i> <i>A429 Dendrocopos syriacus,</i> <i>A379 Emberiza hortulana,</i> <i>A095 Falco naumanni,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A097 Falco vespertinus,</i> <i>A135 Glareola pratincola,</i> <i>A078 Gyps fulvus,</i> <i>A092 Hieraaetus pennatus,</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000242, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002027, BG0002028, BG0002029, BG0002030, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002063, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002088, BG0002089, BG0002090,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<i>A131 Himantopus himantopus, A439 Hippolais olivetorum, A338 Lanius collurio, A339 Lanius minor, A433 Lanius nubicus, A246 Lullula arborea, A242 Melanocorypha calandra, A073 Milvus migrans, A077 Neophron percnopterus, A533 Oenanthe pleschanka, A072 Pernis apivorus, A234 Picus canus, A032 Plegadis falcinellus, A119 Porzana porzana, A893 Zapornia pusilla, A307 Sylvia nisoria, A165 Tringa ochropus, A162 Tringa totanus, A142 Vanellus vanellus</i>	BG0002092, BG0002093, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002099, BG0002100, BG0002101, BG0002102, BG0002103, BG0002104, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002110, BG0002111, BG0002112, BG0002113, BG0002114
<i>A429 Dendrocopos syriacus, A379 Emberiza hortulana, A339 Lanius minor, A433 Lanius nubicus</i>	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000237, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002007, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002062, BG0002064, BG0002065, BG0002066, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002092, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002112, BG0002113
<i>A394 Anser albifrons,</i>	BG0000156, BG0000270, BG0002009,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
A043 <i>Anser anser</i> , A042 <i>Anser erythropus</i> , A702 <i>Anser fabalis</i> , A396 <i>Branta ruficollis</i> , A037 <i>Cygnus columbianus bewickii</i> , A038 <i>Cygnus cygnus</i> , A036 <i>Cygnus olor</i>	BG0002050, BG0002051, BG0002083, BG0002085

45 Мярка 45: Натура 2000 в обработваеми земи и трайни насаждения

Целеви обекти, обхванати от мярката: видове, чиито местообитания съвпадат с обработваемите земи и трайните насаждения

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за земеделски дейности, включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Мярката ще се прилага за всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
Видове, чиито местообитания съвпадат с обработваеми земи	Всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

46 Мярка 46: Подобряване на природозащитното състояние на горски природни местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h91BA, h91CA, h91D0, h91F0, h91W0, h9260

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанието, включително: измервания на лесовъдско-таксационните показатели на насажденията; маркиране; извеждане и демонстриране на сечи в насаждения от различните типове природни местообитания. Въвеждането ще се извършва чрез провеждане на теренни обучения на лесовъди.

- Демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за поддържане на състава на насажденията, включително: измервания на лесовъдско-таксационните показатели на насажденията; маркиране; извеждане и демонстриране на сечи в насаждения от различните типове природни местообитания с протичащи нежелани възобновителни процеси. Въвеждането ще се извършва чрез провеждане на теренни обучения на лесовъди.
- Прилагане на лесовъдски практики (вкл. отгледни мероприятия) за поддържане на състава на насажденията. На хектар да се проведат две отглеждания за периода от 6 години. Да се покрият 15% от площта на горите в турнусна възраст. Отгледните дейности включват извеждане на осветления – премахване на издънки и конкурентна растителност във възобновени участъци, с цел формиране на желания бъдещ състав.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
91BA, 91CA, 91D0, 91F0, 91W0, 9260	BG0001040, BG0001493, BG0000117, BG0000224, BG0000167, BG0000366, BG0001386, BG0001030, BG0001031, BG0001032

47 МЯРКА 47: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПИЛОТНИ ДЕЙНОСТИ: ДЕМОНСТРИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ, НАСОЧЕНИ КЪМ ПОДДЪРЖАНЕ НА СТРУКТУРИ, УСТОЙЧИВИ КЪМ ГОЛЕМИ ПРИРОДНИ НАРУШЕНИЯ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h9110, h9130, h91BA, h91CA, h9410, h9530

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

- Научни проучвания върху структурата на горите за устойчивостта им към големи природни нарушения и за възстановителния им потенциал.
- Демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения, включително: измервания на лесовъдско-таксационните показатели на насажденията; маркиране; извеждане и демонстриране на сечи в насаждения от различните типове природни местообитания, насочени към повишаване на адаптивните им възможности за преодоляване на големи природни нарушения. Въвеждането ще се извършва чрез провеждане на теренни обучения на лесовъди.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
9110, 9130, 91BA, 91CA, 9410, 9530	BG0001040, BG0001493, BG0001389, BG0000104, BG0001011, BG0001013, BG0001022, BG0001028, BG0000224, BG0000366, BG0001386, BG0000496, BG00001030, BG0001031, BG0000496

48 Мярка 48: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ - ПИЛОТНИ ДЕЙНОСТИ: ДЕМОНСТРИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ИЗДЪНКОВИТЕ ГОРИ В СЕМЕННИ

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h91AA, h91H0, h91I0, h91M0, h9170

Индикативен обхват на дейностите:

1. Демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за трансформация на издънковите гори в семенни, включително: измервания на лесовъдско-таксационните показатели на насажденията; маркиране; извеждане и демонстриране на сечи в насаждения от различните типове природни местообитания, насочени към превръщането им в семенни. Въвеждането ще се извършва чрез провеждане на теренни обучения на лесовъди.
2. Прилагане на лесовъдски практики (вкл. отгледни мероприятия) за трансформация на издънковите гори в семенни и за подобряване на състава. Извършване на няколко последователни отглеждания (осветления) във възобновени семенно участъци на издънкови гори. Отгледните сечи се извършват с цел премахване на издънки и конкурентна растителност.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
91AA, 91H0, 91I0, 91M0, 9170	BG0001040, BG0000374, BG0001014, BG0000616, BG0000117, BG0000133, BG0000173, BG0000168, BG0000608, BG0000104, BG0001004, BG0000139, BG0000164, BG0001493, BG0000322, BG0001017, BG0000113, BG0000294, BG0000298, BG0001011, BG0001013, BG0001022, BG0000366, BG0000224, BG0000165, BG0001043, BG0001389, BG0001039, BG0001386, BG0001031, BG0000628, BG0001032, BG0000218, BG0001007

49 Мярка 49: Подобряване на природозащитното състояние на субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор, чрез проучвания и експериментирание на лесовъдски практики за успешно възобновяване на черния бор

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h9530

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда научни проучвания върху възобновителния потенциал на естествени гори от черен бор при различни лесовъдски намеси и експериментирание на лесовъдски практики за успешно възобновяване на черния бор, в това число: измервания на лесовъдско-таксационните показатели на насажденията; маркиране; извеждане и демонстриране на сечи, насочени към предотвратяване на смяната на черния бор от широколистни дървесни видове.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
9530	BG0001030, BG0001021, BG0001493, BG0000211, BG0000220, BG0000366, BG0001042, BG0001386, BG0000304, BG0001040, BG0001493, BG0000166, BG0001011, BG0001022

50 Мярка 50: Екосистемни услуги от горите

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h9110, h9130, h9150, h91S0, h9170, h91AA, h91BA, h91CA, h91D0, h91E0, h91F0, h91Z0, h91H0, h91I0, h91M0, h91W0, h9260, h92D0, h92A0, h92C0, h9410, h9530, h95A0, h92D0, h9180, h91G0, h9560, A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A223 *Aegolius funereus*, A079 *Aegypius monachus*, A091 *Aquila chrysaetos*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A030 *Ciconia nigra*, A080 *Circus gallicus*, A511 *Falco cherrug*, A103 *Falco peregrinus*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A217 *Glaucidium passerinum*, A078 *Gyps fulvus*, A075 *Haliaeetus albicilla*, A092 *Hieraaetus pennatus*, A073 *Milvus migrans*, A077 *Neophron percnopterus*, A072 *Pernis apivorus*, A220 *Strix uralensis*, A659 *Tetrao urogallus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда финансиране на дейности за изпълнение на горски екологични ангажменти, както следва:

- ✓ Запазване и увеличаване на площта на горите във фаза на старост - оставяне без стопанско ползване на гори, които са минимум два класа на възраст над определения турнус по Наредба 18; оставяне без стопанско ползване на гори, оставени да достигнат фаза на старост (които са достигнали възраст за възобновителна сеч според възприетия турнус или един клас на възраст до определения турнус);
- ✓ Опазване гнездовите местообитания на дневни и нощни грабливи птици и черен щъркел - ограничаване на стопанската дейност през гнездовия период (1 март/1

април – 31 август) в подотделите, попадащи в радиус от 300 m около гнезда на грабливи птици и черен щъркел;

- ✓ Трайно маркиране и запазване на минимум 10 броя/ха живи биотопни дървета, в т.ч. дървета с хралупи и гнезда, които служат за убежища на редки и защитени видове;
- ✓ Оставяне без стопанско ползване на защитни/буферни ивици с ширина минимум 20 м., мерено от границите на насаждението с постоянни водни течения, влажни зони, естествени открити площи, инфраструктурни обекти, и селищни образувания;
- ✓ Поддържане на най-малко 10% мъртва дървесина от запаса, но не по-малко от 10 до 25 m³/ha в зависимост от типа природно местообитание, включително най-малко 10 стоящи мъртви дървета и подходящо количество лежаща мъртва дървесина. Минималния диаметър на стоящите мъртви дървета следва да е поне 20 cm. Клоните, които са с много по-малка дебелина не следва да се включват в калкулациите за мъртвата дървесина. Важно е да има поне 10 стоящи мъртви дървета с този диаметър;
- ✓ Оставяне без стопанско ползване на гори върху терени/дерета с наклон по-голям от 35°;
- ✓ Увеличаване на възобновителния период на възобновителните сечи с един клас на възраст или трансформация на насажденията, в т.н. „постоянна гора“ по смисъла на чл. 35е от Наредба 8 за сечите в горите на Р. България.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в следните защитени:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
9110, 9130, 9150, 91S0, 9170, 91AA, 91BA, 91CA, 91D0, 91E0, 91F0, 91Z0, 91H0, 91I0, 91M0, 91W0, 9260, 92A0, 92C0, 9410, 9530, 95A0, 92D0, 9180, 91G0, 9560	Всички защитени зони, в които посочените типове природни местообитания за предмет на опазване, с изключение на националните паркове
A402 <i>Accipiter brevipes</i> , A899 <i>Accipiter gentilis</i> , A898 <i>Accipiter nisus</i> , A223 <i>Aegolius funereus</i> , A079 <i>Aegypius monachus</i> , A091 <i>Aquila chrysaetos</i> , A404 <i>Aquila heliaca</i> , A858 <i>Clanga pomarina</i> , A087 <i>Buteo buteo</i> , A403 <i>Buteo rufinus</i> , A030 <i>Ciconia nigra</i> , A080 <i>Circus gallicus</i> , A511 <i>Falco cherrug</i> ,	BG0000113, BG0000156, BG0000240, BG0000271, BG0000332, BG0002001, BG0002002, BG0002003, BG0002005, BG0002009, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002017, BG0002018, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002024, BG0002025, BG0002026, BG0002029, BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002048, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002060, BG0002062, BG0002063, BG0002065, BG0002066, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078,

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
<i>A103 Falco peregrinus,</i> <i>A099 Falco subbuteo,</i> <i>A096 Falco tinnunculus,</i> <i>A097 Falco vespertinus,</i> <i>A217 Glaucidium passerinum,</i> <i>A078 Gyps fulvus,</i> <i>A075 Haliaeetus albicilla,</i> <i>A092 Hieraetus pennatus,</i> <i>A073 Milvus migrans,</i> <i>A077 Neophron percnopterus,</i> <i>A072 Pernis apivorus,</i> <i>A220 Strix uralensis,</i> <i>A659 Tetrao urogallus</i>	BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002084, BG0002085, BG0002088, BG0002091, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002098, BG0002102, BG0002103, BG0002105, BG0002106, BG0002107, BG0002108, BG0002109, BG0002112, BG0002113, BG0002114

51 Мярка 51: Възстановяване на горски природни местообитания чрез залесяване с типични видове

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: h2180, h91E0, h91F0, h92A0

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности за залесяване на земеделски и неземеделски земи, както и поддръжка на новосъздадените култури с типични за природните местообитания видове по структура и състав. Поддръжка на новосъздадените култури с отглеждане до петата година след създаването и попълване до третата година след създаването.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
2180	BG0000100, BG0000102, BG0000116, BG0001001, BG0001007
91E0, 91F0, 92A0,	BG0000239, BG0002018, BG0000232, BG0000396, BG0000182, BG0000199, BG0000533, BG0000614, BG0000335, BG0000334, BG0000529, BG0000377, BG0000530, BG0000102, BG0000116, BG0000501, BG0001007, BG0001001, BG0000230, BG0000192, BG0000195, BG0000206, BG0000610, BG0000240, BG0000613, BG0000578, BG0001032, BG0000220, BG0001021, BG0001023, BG0000366

52 Мярка 52: Натура 2000 в горите

Целеви обекти, обхванати от мярката: горски природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности, включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Мярката ще се прилага за всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
Горски природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания	Всички защитени зони за местообитанията и за птиците.

53 Мярка 53: Подобряване на природозащитното състояние на дюнни типове природни местообитания чрез отстраняване на инвазивни чужди видове

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 2340

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности по отстраняване на инвазивни чужди видове. Инвазивните чужди видове (ИЧВ) са идентифицирани, съгласно „Списък с инвазивните чужди видове растения“, които ИАОС докладва към Европейската агенция по околна среда в Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република България по индикатор "Инвазивни чужди видове за България / SEBI 2010 Инвазивни чужди видове за Европа" и списъка с ИЧВ, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета).

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Идентификацията на ИЧВ (*Amorpha fruticosa*, *Ailanthus altissima*, *Elaeagnus angustifolia*, *Robinia pseudoacacia*) в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието;
2. Дейности по прилагане на плана за премахване на ИЧВ;

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
2340	BG0000182, BG0000199, BG0000396

54 Мярка 54: Подобряване на природозащитното състояние на крайбрежни, скални и дюнни типове природни местообитания чрез премахване на нетипична храстова и дървесна растителност

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1210, 1240, 2110, 8210, 8220, 8230

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности по идентифициране и премахване на нетипични дървесни и храстови видове в територии с разпространение на местообитанията и в непосредствена близост до тях (до 200 м). Идентификацията на нетипичните дървесни и храстови видове, съгласно спецификите на всяко природно местообитание, в рамките на полигоните на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на премахване на нетипична храстова и дървесна растителност в рамките на местообитанието.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1210, 1240, 2110	BG0001007, BG0001001, BG0000100, BG0000116, BG0000574, BG0000146, BG0000154, BG0000620, BG0000621
2340	BG0000396
8210	BG0000166, BG0000181, BG0000399, BG0000487, BG0001014, BG0001375
8220	BG0000399, BG0001011
8230	BG0000133, BG0000164, BG0000217, BG0000218, BG0000224, BG0000304, BG0000372, BG0000401, BG0000402, BG00001011, BG0001017, BG0001042

55 Мярка 55: Подобряване на природозащитното състояние на дюнни типове природни местообитания чрез отстраняване на премахване на нетипична храстова и дървесна растителност и инвазивни чужди видове

Целеви обекти, обхванати от мярката: 2120, 2190

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности по възстановяване на типични видове и отстраняване на инвазивни чужди видове. Инвазивните чужди видове (ИЧВ) са идентифицирани, съгласно „Списък с инвазивните чужди видове растения“, които ИАОС докладва към Европейската агенция по околна среда в Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република България по индикатор "Инвазивни чужди видове за България / SEBI 2010 Инвазивни чужди видове за Европа" и списъка с ИЧВ, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета).

В посочения контекст, мярката предвижда следното:

1. Идентифициране и премахване на нетипични дървесни и храстови видове в територии с разпространение на местообитанията и в непосредствена близост до тях (до 200 м). Идентификацията на нетипичните дървесни и храстови видове, съгласно спецификите на всяко природно местообитание, в рамките на полигоните на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на премахване на нетипична храстова и дървесна растителност в рамките на местообитанието
2. Идентификацията на ИЧВ (*Amorpha fruticosa*, *Ailanthus altissima*, *Elaeagnus angustifolia*, *Robinia pseudoacacia*) в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието.
3. Дейности по прилагане на плана за премахване на ИЧВ.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
2120	BG0000116, BG0000100, BG0000102, BG0000146, BG0000154, BG0001001, BG0000621, BG0000620, BG0001004, BG0001007
2190	BG0000116, BG0001007, BG0001001, BG0000574, BG0000146

56 Мярка 56: Подобряване на природозащитното състояние на крайбрежни и дюнни типове природни местообитания чрез изграждане/поддържане на съоръжения за обществен достъп

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1210, 1240, 2110, 2120, 2190

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности по:

1. Изграждане и поддържане на съоръжения за обществен достъп (туристическа инфраструктура - дървени пътеки, прегради и др.), изработени от естествени материали;
2. Поставяне на информационни табели, табла за „внимание“ и др.

Мярката се прилага в територии, попадащи в изискванията на чл. 6 на ЗУЧК.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1210	BG0000573, BG0001001, BG0001004, BG0001007
1240	BG0000573, BG0001004, BG0000146, BG0000100
2110	BG0001007, BG0001001, BG0000102, BG0000574, BG0000146, BG0000573
2120	BG0001007, BG0000102, BG0001001, BG0000621, BG0000620, BG0000116, BG0000100, BG0000146, BG0000154
2190	BG0000116, BG0001007, BG0001001, BG0000574, BG0000146

57 Мярка 57: Подобряване природозащитното състояние на сладководни типове природни местообитания чрез изграждане и поддържане на съоръжения за пречистване на отпадни води

Типове природни местообитания, обхванати от мярката: 3260, 3270

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

1. Пилотно изграждане на малки пречиствателни съоръжения на планински туристически и други обекти.
2. Изграждане на малки пречиствателни съоръжения към планински ферми и предприятия, чиито води се заустват в реките.

Прилагането на мярката е предвидено извън територията на националните паркове.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000:

Тип местообитание	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
3260	BG0000192, BG0000199, BG0000517, BG0001021, BG0001040, BG0001031
3270	BG0000181

58 МЯРКА 58: ОСИГУРЯВАНЕ НА СПОКОЙСТВИЕ И УСЛОВИЯ ЗА ХРАНЕНЕ В ОПТИМАЛНИ МЕСТООБИТАНИЯ НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ РИБОЯДНИТЕ ЖИВОТНИ И ПТИЦИ, В ЧИИТО МЕСТООБИТАНИЯ Е РАЗПОЛОЖЕНО СТОПАНСТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА АКВАКУЛТУРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1355 *Lutra lutra*, A293 *Acrocephalus melanopogon*, A229 *Alcedo atthis*, A054 *Anas acuta*, A857 *Spatula clypeata*, A052 *Anas crecca*, A855 *Mareca penelope*, A053 *Anas platyrhynchos*, A856 *Spatula querquedula*, A889 *Mareca strepera*, A028 *Ardea cinerea*, A029 *Ardea purpurea*, A024 *Ardeola ralloides*, A059 *Aythya ferina*, A061 *Aythya fuligula*, A060 *Aythya nyroca*, A021 *Botaurus stellaris*, A149 *Calidris alpina*, A147 *Calidris ferruginea*, A145 *Calidris minuta*, A136 *Charadrius dubius*, A734 *Chlidonias hybrida*, A198 *Chlidonias leucopterus*, A197 *Chlidonias niger*, A030 *Ciconia nigra*, A081 *Circus aeruginosus*, A036 *Cygnus olor*, A773 *Ardea alba*, A026 *Egretta garzetta*, A125 *Fulica atra*, A123 *Gallinula chloropus*, A075 *Haliaeetus albicilla*, A131 *Himantopus himantopus*, A022 *Ixobrychus minutus*, A459 *Larus cachinnans*, A179 *Larus ridibundus*, A156 *Limosa limosa*, A768 *Numenius arquata arquata*, A023 *Nycticorax nycticorax*, A094 *Pandion haliaetus*, A391 *Phalacrocorax carbo*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A861 *Calidris pugnax*, A607-B *Platalea leucorodia*, A032 *Plegadis falcinellus*, A140 *Pluvialis apricaria*, A007 *Podiceps auritus*, A005 *Podiceps cristatus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, A892 *Zapornia parva*, A119 *Porzana porzana*, A118 *Rallus aquaticus*, A894 *Hydroprogne caspia*, A193 *Sterna hirundo*, A004 *Tachybaptus ruficollis*, A048 *Tadorna tadorna*, A161 *Tringa erythropus*, A166 *Tringa glareola*, A164 *Tringa nebularia*, A165 *Tringa ochropus*, A163 *Tringa stagnatilis*, A162 *Tringa totanus*

Индикативен обхват на дейностите:

1. За всички рибовъдни стопанства, където е регистрирано наличие на гнездящи птици да се поддържа вода в басейните в периода 1 март – 31 август.
2. Оводняване на изоставени басейни в рибовъдни стопанства.
3. Непродуктивни инвестиции в аквакултурните стопанства, свързани с прилагане на преки консервационни действия в защитените зони от мрежата Натура 2000 за ограничаване на конфликта между рибоядните животни и птици и аквакултурата обект на отглеждане, като устройства за прогонване на птици, защитни мрежи, поддържане на тръстикови масиви и водни огледала, и др.
4. Привличане на рибоядни птици и видри към алтернативни басейни с нискокачествена риба като част от басейните се покриват със защитни мрежи.
5. Компенсация за годишна загуба на приходи от рибоядните животни и птици.

6. Използване на екологосъобразни фуражи в рибопроизводството.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<p>1355 <i>Lutra lutra</i>, A293 <i>Acrocephalus melanopogon</i>, A229 <i>Alcedo atthis</i>, A054 <i>Anas acuta</i>, A857 <i>Spatula clypeata</i>, A052 <i>Anas crecca</i>, A855 <i>Mareca penelope</i>, A053 <i>Anas platyrhynchos</i>, A856 <i>Spatula querquedula</i>, A889 <i>Mareca strepera</i>, A028 <i>Ardea cinerea</i>, A029 <i>Ardea purpurea</i>, A024 <i>Ardeola ralloides</i>, A059 <i>Aythya ferina</i>, A061 <i>Aythya fuligula</i>, A060 <i>Aythya nyroca</i>, A021 <i>Botaurus stellaris</i>, A149 <i>Calidris alpina</i>, A147 <i>Calidris ferruginea</i>, A145 <i>Calidris minuta</i>, A136 <i>Charadrius dubius</i>, A734 <i>Chlidonias hybrida</i>, A198 <i>Chlidonias leucopterus</i>, A197 <i>Chlidonias niger</i>, A030 <i>Ciconia nigra</i>, A081 <i>Circus aeruginosus</i>, A036 <i>Cygnus olor</i>, A773 <i>Ardea alba</i>, A026 <i>Egretta garzetta</i>, A125 <i>Fulica atra</i>, A123 <i>Gallinula chloropus</i>, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i>, A131 <i>Himantopus himantopus</i>, A022 <i>Ixobrychus minutus</i>, A459 <i>Larus cachinnans</i>, A179 <i>Larus ridibundus</i>, A156 <i>Limosa limosa</i>, A768 <i>Numenius arquata</i>, A023 <i>Nycticorax nycticorax</i>, A094 <i>Pandion haliaetus</i>, A391 <i>Phalacrocorax carbo</i>, A875 <i>Microcarbo pygmaeus</i>, A861 <i>Calidris pugnax</i>, A607-B <i>Platalea leucorodia</i>, A032 <i>Plegadis falcinellus</i>, A140 <i>Pluvialis apricaria</i>, A007 <i>Podiceps auritus</i>, A005 <i>Podiceps cristatus</i>, A006 <i>Podiceps grisegena</i>, A008 <i>Podiceps nigricollis</i>, A892 <i>Zapornia parva</i>, A119 <i>Porzana porzana</i>, A118 <i>Rallus aquaticus</i>, A894 <i>Hydroprogne caspia</i>, A193 <i>Sterna hirundo</i>, A004 <i>Tachybaptus ruficollis</i>, A048 <i>Tadorna tadorna</i>, A161 <i>Tringa erythropus</i>, A166 <i>Tringa glareola</i>, A164 <i>Tringa nebularia</i>, A165 <i>Tringa ochropus</i>, A163 <i>Tringa stagnatilis</i>, A162 <i>Tringa totanus</i></p>	<p>За всички защитени зони от мрежата Натура 2000, в които има рибовъдни стопанства, съгласно регистър на рибовъдните стопанства, поддържат от ИАРА</p>

59 МЯРКА 59: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ И ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ХИДРОЛОГИЧНИЯ РЕЖИМ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1428 *Marsilea quadrifolia* (Четирилистна марсиля, Четирилистно разковниче), 1150, 1310, 1410, 4080, 91E0, 91F0, h92A0, 91D0, A229 *Alcedo atthis*, A054 *Anas acuta*, A857 *Spatula clypeata*, A052 *Anas crecca*, A855 *Mareca penelope*, A053 *Anas platyrhynchos*, A856 *Spatula querquedula*, A889 *Mareca strepera*, A024 *Ardeola ralloides*, A059 *Aythya ferina*, A734 *Chlidonias hybrida*, A198 *Chlidonias leucopterus*, A197 *Chlidonias niger*, A773 *Ardea alba*, A026 *Egretta garzetta*, A179 *Larus ridibundus*, A023 *Nycticorax nycticorax*, A391 *Phalacrocorax carbo*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A034 *Platalea leucorodia*, A005 *Podiceps cristatus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, A004 *Tachybaptus ruficollis*, A156 *Limosa limosa*, A161 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на следните дейности:

1. За 1428 *Marsilea quadrifolia* (Четирилистна марсilea, Четирилистно разковниче): възстановяване на напоителни канали и поддържане на определен воден режим през вегетационния период.
2. За h1150, h1310, h1410: почистване/поддържане на съществуващи канали; изграждане на връзка с морето за Балчишка тузла (BG0000573).
3. За h4080: възстановяване на хидрологичния режим в територии с хигрофилни храстови местообитания, чувствителни към промени в хидрологичния режим.
4. За h91E0, h91F0, h92A0, h91D0: инженерни мерки за поддържане на нивото и намаляване на ерозирането на речните корита в коригираните участъци на реките.
5. За A229 *Alcedo atthis* A054 *Anas acuta*, A857 *Spatula clypeata*, A052 *Anas crecca*, A855 *Mareca penelope*, A053 *Anas platyrhynchos*, A856 *Spatula querquedula*, A889 *Mareca strepera*, A024 *Ardeola ralloides*, A059 *Aythya ferina*, A734 *Chlidonias hybrida*, A198 *Chlidonias leucopterus*, A197 *Chlidonias niger*, A773 *Ardea alba*, A026 *Egretta garzetta*, A179 *Larus ridibundus*, A023 *Nycticorax nycticorax*, A391 *Phalacrocorax carbo*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A034 *Platalea leucorodia*, A005 *Podiceps cristatus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, A004 *Tachybaptus ruficollis*, A156 *Limosa limosa*, A161 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*: възстановяване естествения воден режим на влажните зони и поддържане на подходящ воден режим, който осигурява пълноценно им функциониране и използване; възстановяване на бивши гнездовища на видовете; частично възстановяване на пресушени в миналото, естествени водоеми от значение за кърмоглавия пеликан; управление на тръстиковите масиви.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
1428 <i>Marsilea quadrifolia</i> (Четирилистна марсilea, Четирилистно разковниче)	Находищата на вида в BG000239
1150, 1310, 1410	BG0000573
4080	BG0000113, BG0000496
91E0, 91F0, 92A0, 91D0	BG0000366, BG0001023, BG0001028, BG0000220, BG0001021, BG0001031, BG0001032, BG0000192, BG0000195, BG0000578, BG0000501, BG0000610, BG0000181, BG0000613, BG0001093, BG0001389, BG000113
A229 <i>Alcedo atthis</i> A054 <i>Anas acuta</i> , A857 <i>Spatula clypeata</i> , A052 <i>Anas</i>	BG0000152, BG0000191, BG0000240, BG0000242, BG0000271, BG0000273,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет		
<i>crecca, A855 Mareca penelope, A053 Anas platyrhynchos, A856 Spatula querquedula, A889 Mareca strepera, A024 Ardeola ralloides, A059 Aythya ferina, A734 Chlidonias hybrida, A198 Chlidonias leucopterus, A197 Chlidonias niger, A773 Ardea alba, A026 Egretta garzetta, A179 Larus ridibundus, A023 Nycticorax nycticorax, A391 Phalacrocorax carbo, A875 Microcarbo pygmaeus, A034 Platalea leucorodia, A005 Podiceps cristatus, A006 Podiceps grisegena, A008 Podiceps nigricollis, A004 Tachybaptus ruficollis, A156 Limosa limosa, A161 Tringa totanus, A142 Vanellus vanellus</i>	BG0002002, BG0002009, BG0002013, BG0002016, BG0002021, BG0002024, BG0002029, BG0002041, BG0002045, BG0002051, BG0002058, BG0002064, BG0002070, BG0002076, BG0002082, BG0002085, BG0002088, BG0002096, BG0002104, BG0002114	BG0002004, BG0002010, BG0002014, BG0002019, BG0002022, BG0002025, BG0002038, BG0002043, BG0002046, BG0002052, BG0002059, BG0002065, BG0002071, BG0002077, BG0002083, BG0002086, BG0002094, BG0002098, BG0002106,	BG0002006, BG0002012, BG0002015, BG0002020, BG0002023, BG0002028, BG0002040, BG0002044, BG0002048, BG0002054, BG0002062, BG0002069, BG0002073, BG0002081, BG0002084, BG0002087, BG0002095, BG0002103, BG0002113,

60 МЯРКА 60: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИНВАЗИВНИ ВИДОВЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 3260, 3270

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изпълнение на дейности по премахване на инвазивни чужди видове от територията на местообитанията. Списък с инвазивните чужди видове растения, които ИАОС докладва към Европейската агенция по околна среда в Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република България по индикатор "Инвазивни чужди видове за България / SEBI 2010 Инвазивни чужди видове за Европа" и списъка с ИЧВ, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета). Идентификацията на ИЧВ в рамките на местообитанията, както и уточняване на технология за тяхното отстраняване, се извършва от специалист чрез разписване на план за премахване на инвазивни чужди видове и контролиране на популациите им в рамките на местообитанието.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
3260	BG0000518, BG0000532, BG0001030
3270	BG0000182, BG0000192, BG0000199, BG0000232, BG0000241, BG0000335, BG0000425, BG0000503, BG0000529, BG0000530, BG0000532, BG0000533, BG0000578, BG0000610, BG0000613

61 МЯРКА 61: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПАШАТА

Целеви обекти, обхванати от мярката: 3130, 3150, 3160, 3260

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда предприемане на действия за ограничаване на паша. За територията на посочените типове природни местообитания да бъдат поставени информационни табели, прегради (за територията на националните паркове се поставят електропастири) и т.н.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
3130	BG0000209
3150	BG0001031
3160	BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0001030
3260	BG0000443, BG0001032

62 МЯРКА 62: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА НАДЛЪЖНАТА СВЪРЗАНОСТ НА РЕКИТЕ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1130 *Aspius aspius* (Распер), 6143 *Gobio kessleri* (Балканска Кротушка), 6145 *Gobio uranoscopus* (Малка Кротушка), 6964 *Barbus meridionalis* (Балканска Мряна), 6965 *Cottus gobio* (Главоч)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изграждане/ рехабилитация (и/или премахване и новоизграждане на алтернативни съоръжения) на рибни проходи и премахване или минимизиране на влиянието на съществуващи бариери. Не се очаква в периода на НРПД дейността да се изпълни във всички зони. След проучване трябва да

се направи втора итерация, като се посочат 1-2 конкретни бариери, които е възможно да бъдат премахнати и моделни/демонстрационни обекти, където да бъдат изградени и/или рехабилитирани рибни проходи.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обект	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1130 <i>Aspius aspius</i> (Распер)	BG0000116, BG0000241, BG0000240, BG0000525, BG0000199, BG0000503, BG0000578, BG0000614, BG0000195, BG0000610, BG0001032, BG0001023, BG0000532, BG0002018, BG0000534, BG0000533, BG0000396, BG0000530, BG0000181, BG0000613, BG0000366, BG0000529, BG0000519, BG0000247, BG0000631, BG0000239, BG0000182, BG0000334, BG0000497, BG0000232, BG0000498, BG0000217, BG0000377, BG000335, BG0001014
6143 <i>Gobio kessleri</i> (Балканска Кротушка)	BG0000281, BG0000282, BG0000336, BG0000374, BG0000503, BG0000509, BG0000608, BG0000610, BG0000617, BG0000618, BG0001036, BG0001040, BG0001307, BG0001493
6145 <i>Gobio uranoscopus</i> (Малка Кротушка)	BG0000308, BG0000211, BG0000281, BG0000308, BG0001040, BG0001493, BG0000216, BG0000240, BG0000275, BG0000282, BG0000503, BG0000508, BG0000610, BG0000617, BG0000618, BG0001036
6964 <i>Barbus meridionalis</i> (Балканска Мряна)	BG0000399, BG0000166, BG0001043, BG0001040, BG0000494, BG0001493
6965 <i>Cottus gobio</i> (Главоch)	BG0000494, BG0001040, BG0001493, BG0000617, BG0000117, BG0001042, BG0000636

63 Мярка 63: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕТЕ ЧРЕЗ ПИЛОТНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ/ПОТЕНЦИАЛНИ (ИЛИ БИВШИ ЕФЕКТИВНИ) МЕСТООБИТАНИЯ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1145 *Misgurnus fossilis* (Виюн)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда пилотно възстановяване на съществуващи/потенциални (или бивши ефективни) местообитания: влажни зони, меандри по поречието на Дунав и на дунавски притоци.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1145 <i>Misgurnus fossilis</i> (Виюн)	BG0000497, BG0000232, BG0000377, BG0000335, BG0000608, BG0000169, BG0000519, BG0000631, BG0000524, BG0000182, BG0000334, BG0000532, BG0000533, BG0000396, BG0000530, BG0000181, BG0000613, BG0000427, BG0000614, BG0000610, BG0000241, BG0000134, BG0000275

64 МЯРКА 64: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ПРЕМАХВАНЕ НА ИЗОСТАВЕНИ АНТРОПОГЕННИ СТРУКТУРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 3130, 3140, 3150, 3260, 3270

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда премахване на изоставени и/или неизползваеми инфраструктурни обекти, предизвикващи фрагментация.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
3130	BG0000495
3140	BG0000118, BG0000107, BG0000261, BG0000322, BG0000377, BG0000396, BG0000487, BG0000503, BG0000522, BG0000530, BG0000615, BG00001012, BG00001014
3150	BG0000166
3260	BG0000103, BG0000166, BG0000136, BG0000182, BG0000192, BG0000199, BG0000212, BG0000230, BG0000494, BG0000495, BG0000496, BG0001030, BG0001043, BG0001004, BG0001007, BG0000219, BG0000240, BG0000232, BG0000240, BG0000261, BG0000425, BG0000503, BG0000508, BG0000509, BG0000517, BG0000532, BG0000578, BG0000608, BG0000610, BG0000611, BG0001012, BG0001014, BG0001031, BG0001043
3270	BG0000192, BG0000199, BG0000425, BG0000503, BG0000508, BG0000517, BG0000529, BG0000532, BG0000533, BG0000534, BG0000578, BG0000610, BG0000613, BG0001021, BG0001042

65   МЯРКА 65: ПОДОБРЯВАНЕ ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА СЛАДКОВОДНИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 3130, 3260

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда пилотно изграждане на малки пречиствателни съоръжения на планински туристически и други обекти (само за територията на националните паркове).

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
3130	BG0000209, BG0000495
3260	BG0000494, BG0000495

66   МЯРКА 66: ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ ЧРЕЗ ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ БИОЛОГИЧНИ АКВАКУЛТУРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: A293 *Acrocephalus melanopogon*, A229 *Alcedo atthis*, A054 *Anas acuta*, A857 *Spatula clypeata*, A052 *Anas crecca*, A855 *Mareca penelope*, A053 *Anas platyrhynchos*, A856 *Spatula querquedula*, A889 *Mareca strepera*, A028 *Ardea cinerea*, A029 *Ardea purpurea*, A024 *Ardeola ralloides*, A059 *Aythya ferina*, A061 *Aythya fuligula*, A060 *Aythya nyroca*, A021 *Botaurus stellaris*, A149 *Calidris alpina*, A147 *Calidris ferruginea*, A145 *Calidris minuta*, A136 *Charadrius dubius*, A734 *Chlidonias hybrida*, A198 *Chlidonias leucopterus*, A197 *Chlidonias niger*, A030 *Ciconia nigra*, A081 *Circus aeruginosus*, A036 *Cygnus olor*, A773 *Ardea alba*, A026 *Egretta garzetta*, A125 *Fulica atra*, A123 *Gallinula chloropus*, A075 *Haliaeetus albicilla*, A131 *Himantopus himantopus*, A022 *Ixobrychus minutus*, A459 *Larus cachinnans*, A179 *Larus ridibundus*, A156 *Limosa limosa*, A768 *Numenius arquata arquata*, A023 *Nycticorax nycticorax*, A094 *Pandion haliaetus*, A391 *Phalacrocorax carbo*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A861 *Calidris pugnax*, A607-B *Platalea leucorodia*, A032 *Plegadis falcinellus*, A140 *Pluvialis apricaria*, A007 *Podiceps auritus*, A005 *Podiceps cristatus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, A892 *Zapornia parva*, A119 *Porzana porzana*, A118 *Rallus aquaticus*, A894 *Hydroprogne caspia*, A193 *Sterna hirundo*, A004 *Tachybaptus ruficollis*, A048 *Tadorna tadorna*, A161 *Tringa erythropus*, A166 *Tringa glareola*, A164 *Tringa nebularia*, A165 *Tringa ochropus*, A163 *Tringa stagnatilis*, A162 *Tringa totanus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда подобряване на състоянието на типове природни местообитания и видове чрез преминаване към биологични аквакултури.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет
<p>A293 <i>Acrocephalus melanopogon</i>, A229 <i>Alcedo atthis</i>, A054 <i>Anas acuta</i>, A857 <i>Spatula clypeata</i>, A052 <i>Anas crecca</i>, A855 <i>Mareca penelope</i>, A053 <i>Anas platyrhynchos</i>, A856 <i>Spatula querquedula</i>, A889 <i>Mareca strepera</i>, A028 <i>Ardea cinerea</i>, A029 <i>Ardea purpurea</i>, A024 <i>Ardeola ralloides</i>, A059 <i>Aythya ferina</i>, A061 <i>Aythya fuligula</i>, A060 <i>Aythya nyroca</i>, A021 <i>Botaurus stellaris</i>, A149 <i>Calidris alpina</i>, A147 <i>Calidris ferruginea</i>, A145 <i>Calidris minuta</i>, A136 <i>Charadrius dubius</i>, A734 <i>Chlidonias hybrida</i>, A198 <i>Chlidonias leucopterus</i>, A197 <i>Chlidonias niger</i>, A030 <i>Ciconia nigra</i>, A081 <i>Circus aeruginosus</i>, A036 <i>Cygnus olor</i>, A773 <i>Ardea alba</i>, A026 <i>Egretta garzetta</i>, A125 <i>Fulica atra</i>, A123 <i>Gallinula chloropus</i>, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i>, A131 <i>Himantopus himantopus</i>, A022 <i>Ixobrychus minutus</i>, A459 <i>Larus cachinnans</i>, A179 <i>Larus ridibundus</i>, A156 <i>Limosa limosa</i>, A768 <i>Numenius arquata arquata</i>, A023 <i>Nycticorax nycticorax</i>, A094 <i>Pandion haliaetus</i>, A391 <i>Phalacrocorax carbo</i>, A875 <i>Microcarbo pygmaeus</i>, A861 <i>Calidris pugnax</i>, A607-B <i>Platalea leucorodia</i>, A032 <i>Plegadis falcinellus</i>, A140 <i>Pluvialis apricaria</i>, A007 <i>Podiceps auritus</i>, A005 <i>Podiceps cristatus</i>, A006 <i>Podiceps grisegena</i>, A008 <i>Podiceps nigricollis</i>, A892 <i>Zapornia parva</i>, A119 <i>Porzana porzana</i>, A118 <i>Rallus aquaticus</i>, A894 <i>Hydroprogne caspia</i>, A193 <i>Sterna hirundo</i>, A004 <i>Tachybaptus ruficollis</i>, A048 <i>Tadorna tadorna</i>, A161 <i>Tringa erythropus</i>, A166 <i>Tringa glareola</i>, A164 <i>Tringa nebularia</i>, A165 <i>Tringa ochropus</i>, A163 <i>Tringa stagnatilis</i>, A162 <i>Tringa totanus</i></p>	<p>BG0000156, BG0000271, BG0000273, BG0002006, BG0002016, BG0002024, BG0002030, BG0002038, BG0002045, BG0002046, BG0002050, BG0002052, BG0002069, BG0002070, BG0002096, BG0002098, BG0002109, BG0002114, BG0002010, BG0002015, BG0002023, BG0002027, BG0002076, BG0002095, BG0002106</p>

67 МЯРКА 67: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПЕЩЕРОЛЮБИВИ ВИДОВЕ ПРИЛЕПИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ВХОДОВЕТЕ И МИКРОКЛИМАТА В ПЕЩЕРИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1302 *Rhinolophus mehelyi* (Подковонос На Мехели), 1306 *Rhinolophus blasii* (Средиземноморски Подковонос), 1307 *Myotis blythii* (Остроух Нощник), 1310 *Miniopterus schreibersii* (Пещерен Дългокрил), 1316 *Myotis saraccinii* (Дългопръст Нощник), 1323 *Myotis bechsteinii* Дългоух (Бехщайнов Нощник), 1324 *Myotis myotis* (Голям Нощник)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда инсталиране и поддържане на врати на входовете на пещери, инсталиране на огради около входовете на пещерата, затваряне на части от пещери в близост до прилепни колонии, контрол на посетителите от водачи или охранители и ограничения на използване на светлини - BG0000117, BG0000130, BG0000166, BG0000616, BG0001014, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001493, BG0000104, BG0000106, BG0000107, BG0000118, BG0000168, BG0000190, BG0000192, BG0000212, BG0000213, BG0000214, BG0000216, BG0000217, BG0000218,

BG0000219, BG0000239, BG0000240, BG0000247, BG0000263, BG0000266, BG0000269, BG0000282, BG0000298, BG0000304, BG0000322, BG0000366, BG0000374, BG0000382, BG0000421, BG0000487, BG0000494, BG0000503, BG0000589, BG0000591, BG0000593, BG0000594, BG0000608, BG0000610, BG0000613, BG0000615, BG0001013, BG0001031, BG0001032, BG0001036.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1302 <i>Rhinolophus mehelyi</i> (Подковонос На Мехели), 1306 <i>Rhinolophus blasii</i> (Средиземноморски Подковонос), 1307 <i>Myotis blythii</i> (Остроух Ношник), 1310 <i>Miniopterus schreibersii</i> (Пещерен Дългокрил), 1316 <i>Myotis caraccinii</i> (Дългопръст Ношник), 1323 <i>Myotis bechsteinii</i> (Дългоух (Бехщайнов Ношник)), 1324 <i>Myotis myotis</i> (Голям Ношник)	BG0000117, BG0000130, BG0000166, BG0000616, BG0001014, BG0001031, BG0001032, BG0001040, BG0001493, BG0000104, BG0000106, BG0000107, BG0000118, BG0000168, BG0000190, BG0000192, BG0000212, BG0000213, BG0000214, BG0000216, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000239, BG0000240, BG0000247, BG0000263, BG0000266, BG0000269, BG0000282, BG0000298, BG0000304, BG0000322, BG0000366, BG0000374, BG0000382, BG0000421, BG0000487, BG0000494, BG0000503, BG0000589, BG0000591, BG0000593, BG0000594, BG0000608, BG0000610, BG0000613, BG0000615, BG0001013, BG0001031, BG0001032, BG0001036

68 Мярка 68: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДОВЕ ВЛЕЧУГИ ЧРЕЗ УВЕЛИЧАВАНЕ НА СВЪРЗАНОСТТА НА МЕСТООБИТАНИЯТА ИМ (ИЗГРАЖДАНЕ НА ЗЕЛЕНА ИНФРАСТРУКТУРА)

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1217 *Testudo hermanni* (Шипоопашата Костенурка), 1219 *Testudo graeca* (Шипобедрена костенурка), 1220 *Emys orbicularis* (Обикновена блатна костенурка), 1279 *Elaphe quatuorlineata* (Ивичест смок), 2373 *Mauremys caspica* (Каспийска Костенурка), 5194 *Elaphe sauromates* (Пъстър смок), 6095 *Elaphe situla* (Леопардов Смук)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда изграждане на проходи, насочващи огради, шумо- и светлинно- изолиращи прегради и мрежи, в избрани участъци от съществуващата пътна мрежа. Определените (чрез начална и крайна точка) пътни участъци следва да се приемат само като ориентировъчни. Конкретните места от тези участъци, в които прилагането на мярката е възможно, ще се прецизират въз основа на характера на релефа, пътна ситуация и др.:

- ✓ BG0000116: път Е87, клас 1. Координати – начало, N 43,03149, E 27,84085, край N43,00506, E 27,80424;

- ✓ BG0000118: път Е87, клас 1. Координати – начало N 43,27305, E 28,02457, край N 43,26702, E 28,0198;
- ✓ BG0000146: път 99, клас 2. Координати – начало N 42,40534, E 27,65688, край N 42,40518, E 27,66877;
- ✓ BG0000208: път 99, клас 2. Координати – начало N 42,13613, E 27,80381, край N 42,12299 E 27,78326;
- ✓ BG0000212: път 76, клас 2. Координати – начало N 42,00465, E 26,11505, край N 42,11052 E 26,49616;
- ✓ BG0000218: път 7, клас. Координати – начало N 42,02958, E 26,60002, край N 41,96547, E 26,59498;
- ✓ BG0000219: път 79, клас 2. Координати – начало N 42,19757, E 26,95275, край N 42,21038, E 27,00065;
- ✓ BG0000239: път 3, клас, 1. Координати – начало N 43,44304, E 25,01151, край N 43,44463, E 25,03465;
- ✓ BG0000239: път 3, клас 1. Координати – начало ,N 43,41975, E 25,13286, край N 43,41756, E 25,13859;
- ✓ BG0000242: път 99, клас 2 Координати – начало N 42,42854, E 27,50483, край N 42,42731, E 27,5144;
- ✓ BG0000247: път 34, клас 2. Координати – начало N 43,6648, E 24,86014, край N 43,65891, E 24,86325;
- ✓ BG0000247: път 52, клас 2. Координати – начало N 43,59614, E 24,97509 край N 43,59864, E 24,99445;
- ✓ BG0000270: път Е87, клас 1. Координати – начало N 42,53768, E 27,4716, край N 42,55201, E 27,48622;
- ✓ BG0000271: път Е87, клас 1. Координати – начало N 42,45263, E 27,44604, край N 42,44199, E 27,47206;
- ✓ BG0000271: път Е87, клас 1. Координати – начало N 42,43011, E 27,48029, край N 42,41643, E 27,48709;
- ✓ BG0000366: път Е79, клас 1. Координати – начало N 41,8464, E 23,14353, край N 41,72958, E 23,15647;
- ✓ BG0000610: път Е85, клас 1. Координати – начало N 43,45396, E 25,65838, край N 43,42952, E 25,6679;
- ✓ BG0000610: път Е85, клас 1. Координати – начало N 43,46794, E 25,68036, край N 43,46916, E 25,70144;
- ✓ BG0001001: път 99, клас 2. Координати – начало N 42,36503, E 27,6942, край N 42,27207, E 27,74177;
- ✓ BG0001007: път Е87, клас 1 Координати – начало N 42,18262, E 27,43638, край N 41,98787, E 27,51535;
- ✓ BG0001007: път 99, клас 2. Координати – начало - N 42,12244, E 27,78276, край N 41,98654, E 27,54197;
- ✓ BG0001014: път Е83, клас 1. Координати – начало N 43,18548, E 24,16074, край N 43,10904, E 24,14838;

- ✓ BG0001023: път АМ Струма. Координати – начало N 41,4957, E 23,28477, край N 41,49049, E 23,29285;
- ✓ BG0001031: път 58, клас 2. Координати – начало N 41,85696, E 25,15626, край N 41,79721, E 25,28768;
- ✓ BG0001031: път 86, клас 2. Координати- начало N 41,99103, E 24,87375, край N 41,87509, E 24,69233;
- ✓ BG0001032: път Е85, клас 1. Координати – начало N 41,30725, E 25,38753, край N 41,26691, E 25,4261;
- ✓ BG0001032: път 59, клас 2. Координати – начало N 41,50412, E 25,44097, край N 41,49529, E 25,61363;
- ✓ BG0001032: път 59, клас 2. Координати – начало N 41,4691, E 25,73535, край N 41,49042, E 25,75504;
- ✓ BG0001032: път 59, клас 2. Координати – начало N 41,55848, E 25,84274, край N 41,53044, E 26,09385;
- ✓ BG0001034: път Е80, клас 1. Координати – начало N 41,92772, E 25,7959, край N 41,94226, E 25,87676.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
<p>1217 <i>Testudo hermanni</i> (Шипооопашата Костенурка), 1219 <i>Testudo graeca</i> (Шипобедрена костенурка), 1220 <i>Emys orbicularis</i> (Обикновена блатна костенурка), 1279 <i>Elaphe quatuorlineata</i> (Ивичест смок), 2373 <i>Mauremys caspica</i> (Каспийска Костенурка), 5194 <i>Elaphe sauromates</i> (Пъстър смок), 6095 <i>Elaphe situla</i> (Леопардов Смук)</p>	<p>BG0000116, BG0000118, BG0000146, BG0000208, BG0000212, BG0000218, BG0000219, BG0000239, BG0000242, BG0000247, BG0000270, BG0000271, BG0000366, BG0000610, BG0001001, BG0001007, BG0001014, BG0001023, BG0001031, BG0001032, BG0001034</p>

69 Мярка 69: Подобряване на природозащитното състояние на видове риби чрез „подсилване“ на популацията им в подходящи местообитания

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1145 *Misgurnus fossilis* (Виюн), 6965 *Cottus gobio* (Главоч)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда „подсилване“ на локални популации на вида в естествения им ареал.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1145 <i>Misgurnus fossilis</i> (Виюн)	BG0000497, BG0000232, BG0000377, BG0000335, BG0000608, BG0000169, BG0000631, BG0000524, BG0000182, BG0000334, BG0000532, BG0000533, BG0000530, BG0000181, BG0000427, BG0000614, BG0000610, BG0000134, BG0000275
6965 <i>Cottus gobio</i> (Главоч)	BG0000495, BG0000117

70 Мярка 70: Извършване на подхранвания на защитени видове птици

Целеви обекти, обхванати от мярката: A079 *Aegypius monachus*, A404 *Aquila heliaca*, A078 *Gyps fulvus*, A077 *Neophron percnopterus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към поддържане на площадки за подхранване на вида и извършване на подхранвания в общо 15 площадки.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
A079 <i>Aegypius monachus</i> , A404 <i>Aquila heliaca</i> , A078 <i>Gyps fulvus</i> , A077 <i>Neophron percnopterus</i>	Само зоните, в които има съществуващи площадки за подхранване

71 Мярка 71: Подобряване на състоянието на видове птици чрез обезопасяване на електропреносната мрежа

Целеви обекти, обхванати от мярката: A402 *Accipiter brevipes*, A899 *Accipiter gentilis*, A898 *Accipiter nisus*, A054 *Anas acuta*, A857 *Spatula clypeata*, A052 *Anas crecca*, A855

Mareca penelope, A053 *Anas platyrhynchos*, A856 *Spatula querquedula*, A889 *Mareca strepera*, A091 *Aquila chrysaetos*, A859 *Clanga clanga*, A404 *Aquila heliaca*, A858 *Clanga pomarina*, A028 *Ardea cinerea*, A029 *Ardea purpurea*, A024 *Ardeola ralloides*, A059 *Aythya ferina*, A060 *Aythya nyroca*, A021 *Botaurus stellaris*, A087 *Buteo buteo*, A403 *Buteo rufinus*, A734 *Chlidonias hybrida*, A198 *Chlidonias leucopterus*, A197 *Chlidonias niger*, A031-B *Ciconia ciconia*, A030 *Ciconia nigra*, A080 *Circus gallicus*, A081 *Circus aeruginosus*, A082 *Circus cyaneus*, A083 *Circus macrourus*, A084 *Circus pygargus*, A231 *Coracias garrulus*, A773 *Ardea alba*, A026 *Egretta garzetta*, A098 *Falco columbarius*, A095 *Falco naumanni*, A103 *Falco peregrinus*, A099 *Falco subbuteo*, A096 *Falco tinnunculus*, A097 *Falco vespertinus*, A002 *Gavia arctica*, A001 *Gavia stellata*, A189 *Gelochelidon nilotica*, A127 *Grus grus*, A078 *Gyps fulvus*, A130 *Haematopus ostralegus*, A075 *Haliaeetus albicilla*, A092 *Hieraaetus pennatus*, A131 *Himantopus himantopus*, A022 *Ixobrychus minutus*, A459 *Larus cachinnans*, A182 *Larus canus*, A640 *Larus fuscus*, A 180 *Larus genei*, A176 *Larus melanocephalus*, A862 *Larus minutus*, A179 *Larus ridibundus*, A860 *Limicola falcinellus*, A157 *Limosa lapponica*, A156 *Limosa limosa*, A073 *Milvus migrans*, A074 *Milvus milvus*, A077 *Neophron percnopterus*, A058 *Netta rufina*, A768 *Numenius arquata*, A158 *Numenius phaeopus*, A023 *Nycticorax nycticorax*, A094 *Pandion haliaetus*, A019 *Pelecanus onocrotalus*, A072 *Pernis apivorus*, A391 *Phalacrocorax carbo*, A875 *Microcarbo pygmaeus*, A170 *Phalaropus lobatus*, A861 *Calidris pugnax*, A034 *Platalea leucorodia*, A032 *Plegadis falcinellus*, A140 *Pluvialis apricaria*, A141 *Pluvialis squatarola*, A005 *Podiceps cristatus*, A006 *Podiceps grisegena*, A008 *Podiceps nigricollis*, A892 *Zapornia parva*, A119 *Porzana porzana*, A132 *Recurvirostra avosetta*, A885 *Sternula albifrons*, A894 *Hydroprogne caspia*, A193 *Sterna hirundo*, A863 *Thalasseus sandwicensis*, A004 *Tachybaptus ruficollis*, A397 *Tadorna ferruginea*, A48 *Tadorna tadorna*, A161 *Tringa erythropus*, A166 *Tringa glareola*, A164 *Tringa nebularia*, A165 *Tringa ochropus*, A163 *Tringa stagnatilis*, A162 *Tringa totanus*, A142 *Vanellus vanellus*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката е насочена към подмяна, модифициране или модернизация на електропроводи за предотвратяване на токови удари в ключовите места за целевите видове птици: обезопасяване на електропреносната мрежа в места с концентрация на водолубиви и хищни птици и подземно полагане на нови електропреносни мрежи; обезопасяване на участъците от рискови електропроводи от 20 KV мрежа, в радиус от 5 км около заетите гнезда. От тази мярка се изключват всички стълбове, на които са изградени платформи за гнезда и са сложени предпазители, по предходни проекти и инициативи.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
A402 <i>Accipiter brevipes</i> , A899 <i>Accipiter gentilis</i> , A898 <i>Accipiter nisus</i> , A054 <i>Anas acuta</i> , A857 <i>Spatula clypeata</i> , A052 <i>Anas crecca</i> , A855 <i>Mareca penelope</i> , A053 <i>Anas platyrhynchos</i> , A856 <i>Spatula querquedula</i> , A889 <i>Mareca strepera</i> , A091 <i>Aquila chrysaetos</i> , A859 <i>Clanga clanga</i> , A404 <i>Aquila heliaca</i> , A858 <i>Clanga pomarina</i> , A028 <i>Ardea cinerea</i> , A029 <i>Ardea purpurea</i> , A024 <i>Ardeola ralloides</i> , A059 <i>Aythya ferina</i> , A060 <i>Aythya nyroca</i> , A021 <i>Botaurus stellaris</i> , A087 <i>Buteo buteo</i> , A403 <i>Buteo rufinus</i> , A734 <i>Chlidonias hybrida</i> , A198 <i>Chlidonias leucopterus</i> , A197 <i>Chlidonias niger</i> ,	BG0000113, BG0000152, BG0000156, BG0000191, BG0000209, BG0000240, BG0000241, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000332, BG0000494, BG00002002, BG00002003, BG00002004, BG00002005, BG00002006, BG00002009, BG00002012, BG00002013, BG00002014, BG00002015, BG00002017, BG00002019, BG00002020, BG00002021, BG00002022, BG00002024, BG00002025, BG00002026, BG00002028, BG00002029, BG00002030,

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
<p>A031-B <i>Ciconia ciconia</i>, A030 <i>Ciconia nigra</i>, A080 <i>Circus gallicus</i>, A081 <i>Circus aeruginosus</i>, A082 <i>Circus cyaneus</i>, A083 <i>Circus macrourus</i>, A084 <i>Circus pygargus</i>, A231 <i>Coracias garrulus</i>, A773 <i>Ardea alba</i>, A026 <i>Egretta garzetta</i>, A098 <i>Falco columbarius</i>, A095 <i>Falco naumanni</i>, A103 <i>Falco peregrinus</i>, A099 <i>Falco subbuteo</i>, A096 <i>Falco tinnunculus</i>, A097 <i>Falco vespertinus</i>, A002 <i>Gavia arctica</i>, A001 <i>Gavia stellata</i>, A189 <i>Gelochelidon nilotica</i>, A127 <i>Grus grus</i>, A078 <i>Gyps fulvus</i>, A130 <i>Haematopus ostralegus</i>, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i>, A092 <i>Hieraaetus pennatus</i>, A131 <i>Himantopus himantopus</i>, A022 <i>Ixobrychus minutus</i>, A459 <i>Larus cachinnans</i>, A182 <i>Larus canus</i>, A640 <i>Larus fuscus</i>, A 180 <i>Larus genei</i>, A176 <i>Larus melanocephalus</i>, A862 <i>Larus minutus</i>, A179 <i>Larus ridibundus</i>, A860 <i>Limicola falcinellus</i>, A157 <i>Limosa lapponica</i>, A156 <i>Limosa limosa</i>, A073 <i>Milvus migrans</i>, A074 <i>Milvus milvus</i>, A077 <i>Neophron percnopterus</i>, A058 <i>Netta rufina</i>, A768 <i>Numenius arquata</i>, A158 <i>Numenius phaeopus</i>, A023 <i>Nycticorax nycticorax</i>, A094 <i>Pandion haliaetus</i>, A019 <i>Pelecanus onocrotalus</i>, A072 <i>Pernis apivorus</i>, A391 <i>Phalacrocorax carbo</i>, A875 <i>Microcarbo pygmaeus</i>, A170 <i>Phalaropus lobatus</i>, A861 <i>Calidris pugnax</i>, A034 <i>Platalea leucorodia</i>, A032 <i>Plegadis falcinellus</i>, A140 <i>Pluvialis apricaria</i>, A141 <i>Pluvialis squatarola</i>, A005 <i>Podiceps cristatus</i>, A006 <i>Podiceps grisegena</i>, A008 <i>Podiceps nigricollis</i>, A892 <i>Zapornia parva</i>, A119 <i>Porzana porzana</i>, A132 <i>Recurvirostra avosetta</i>, A885 <i>Sternula albifrons</i>, A894 <i>Hydroprogne caspia</i>, A193 <i>Sterna hirundo</i>, A863 <i>Thalasseus sandwicensis</i>, A004 <i>Tachybaptus ruficollis</i>, A397 <i>Tadorna ferruginea</i>, A48 <i>Tadorna tadorna</i>, A161 <i>Tringa erythropus</i>, A166 <i>Tringa glareola</i>, A164 <i>Tringa nebularia</i>, A165 <i>Tringa ochropus</i>, A163 <i>Tringa stagnatilis</i>, A162 <i>Tringa totanus</i>, A142 <i>Vanellus vanellus</i></p>	<p>BG0002031, BG0002038, BG0002039, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002050, BG0002051, BG0002053, BG0002054, BG0002057, BG0002058, BG0002059, BG0002060, BG0002061, BG0002062, BG0002064, BG0002066, BG0002070, BG0002071, BG0002072, BG0002073, BG0002074, BG0002076, BG0002077, BG0002078, BG0002079, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002093, BG0002094, BG0002096, BG0002097, BG0002098, BG0002103, BG0002106, BG0002109, BG0002112, BG0002113</p>

72 МЯРКА 72: ПОДСИЛВАНЕ НА ПОПУЛАЦИИТЕ НА ЕСЕТРОВИ ВИДОВЕ РИБИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: Руска есетра (*Acipenser goeldenstaedtii*), чига (*Acipenser ruthenus*), пъструга (*Acipenser stellatus*), моруна (*Huso huso*)

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда подсилване на популациите на есетровите видове риби чрез зарибяване, което ще компенсира силно ограниченото

естествено размножаване. Предвижда се забираване с 50 000 броя еднолетни малки за период от 7 години.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Мярката ще се прилага в следните зони:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
Руска есетра (<i>Acipenser goeldenstaedtii</i>), чига (<i>Acipenser ruthenus</i>), пъструга (<i>Acipenser stellatus</i>), моруна (<i>Huso huso</i>)	Всички защитени зони, включващи територии от водното течение на река Дунав.

73 МЯРКА 73: КОМПЕНСАЦИЯ ЗА ЩЕТИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ МЕЧКА

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1354 *Ursus arctos*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда обезщетения за щети, причинени от мечка, съгласно чл. 79, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага
1354 <i>Ursus arctos</i>	Мярката не е обвързана с конкретна защитена зона.

74 МЯРКА 74: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДА 1354 *URSUS ARCTOS* ЧРЕЗ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ СРЕЩУ ЩЕТИ

Целеви обекти, обхванати от мярката: 1354 *Ursus arctos*

Индикативен обхват на дейностите: Мярката предвижда:

- ✓ Поставяне на електропастири, обезопасяване на пчелини, осигуряване на хранителна база за вида (засаждане на овощни дървета и др.);
- ✓ Идентифициране на проблемни индивиди и предприемане на действия за ограничаване на щетите от тях чрез закупуване на: GPS нашийници за маркиране, устойство за засичане на нашийници, УКВ; капани тип примка за залавяне; изграждане на големи капани; ДНК анализ за проблемни животни; фотокапани; пушка за упояване и др.

Количествени параметри на прилагането на мярката:

С приоритет, прилагането на мярката да се изпълнява в защитените зони по Директива за местообитанията, посочени в Документа за целите на Натура 2000. Това са защитени зони, в които състоянието на съответния целеви обект следва да бъде подобро:

Целеви обекти	Защитени зони, в които мярката да се прилага с приоритет, съгласно Документа за целите на Натура 2000
1354 <i>Ursus arctos</i> (Мечка)	BG0000113, BG0000117, BG0000211, BG0000304, BG0000308, BG0000313, BG0000399, BG0000636, BG0001011, BG0001012, BG0001017, BG0001030, BG0001031, BG0001032, BG0001039, BG0001386, BG0001389, BG0001040